Apare la 15 ale fiecarei lu

9

AVENTURA

ROMANE DE ACȚIUNE ȘI PASIU

J. PERA

SECRETUL DONNEI DOLORI

J. PERA

SECRETUL DONNEI DOLORES

V.2.0

Traducere de I. PAVEL

SECRETUL DONNEI DOLORES

1

Prin stepele cu ierburi înalte, întrerupte când de movile, când de mlaştini, călărea, într-o seară, o tânără *senora* pe un cal murg ca păcura prin ierburile şi bălăriile foşnitoare.

Călăreaţa cu păr întunecat, elastică în fiecare mişcare a ei, părea turnată pe calul ei focos, una cu el. Nici o clipa de nesiguranţă nu arăta ea, ba părea, chiar părea ca salturile repezi ale murgului ei îi făceau mare plăcere.

Şalul ei roşu, înnodat după obiceiul ţării, larg în jurul gâtului şi umerilor, flutura vesel în vântul serii. Cine ar fi privit însă la faţa tinerească şi frumoasă a călăreţei, care avea nişte ochi negri şi pătimaşi, ar fi ghicit uşor că nu gânduri prietenoase se vânturau în ceasul acela prin capul *senorei.*

Când şi când călăreaţa ridica atentă capul şi cerceta cu ochi ageri împrejurimea. Îndărătul ei se înşirau câteva coline ce începeau să se şi piardă în ceaţa albăstrie a serii ce cădea repede; dinaintea ei stepa şi mai departe înspre zare marginea pădurii tropicale.

Nu era chiar un drum bătut pe care galopa calul, dar terenul era destul de tare, deşi pretutindeni huzurea aspra iarbă de stepă. Nu se arăta nici un alt suflet de om decât *senora* şi, de asemenea, nici un animal; domnea jur-împrejur singurătatea ţinutului sălbatic.

Umbrele coborau tot mai adânc şi luna ieşea încet dintr-un nor fugar, înlocuind ultimele lumini ale zilei stinse.

Senora se apropia acum într-un arc larg de poalele

pădurii depărtate, ajunse marginea desişului ei verde, călări însă pe lângă el mai departe. Părea a avea o ţintă hotărâtă.

Deodată răsări dinaintea ochilor ei, nu la mare depărtare şi luminată de lună, un fel de ruină, cu o înfăţişare destul de ciudată în această regiune părăsită.

Era o clădire năruită, nu înaltă, dar destul de vastă. Bizarele forme ale zidurilor ei, lăsau pe cunoscătorii ţinutului să ghicească îndată că era aici vorba de unul din acele demult paraginile temple aztece străvechi, pe care un popor semicivilizat, dispărut de mai bine de o mie de ani, îl înălţase zeilor săi prin aceste meleaguri.

Secolele au trecut peste el, vântul şi intemperiile îi prăbuşiseră, îi fărâmiţaseră demult zidurile şi interiorul fostului lăcaş sfinţit nu mai înfăţişa, desigur, decât încăperi ce aduceau a peşteri vraişte, în care se mai ascundeau fiare sălbatice sau, când şi când, anumiţi oameni care aveau toate motivele ca să caute asemenea adăposturi pustii.

Vasta ruină mohorâtă făcea o impresie sinistră în noaptea asta mută, sub lună. Brâul codrului nu era departe iar locul era cu totul necultivat. Nu creşteau aici nici agave nici alte soiuri de plante care puteau face rentabilă o recoltă. Nici aici nu se putea vedea vreun drum.

Senora îşi opri calul cu o strângere energică de frâu şi se înălţă puţin în şa. Ea nu ştia ce e frica, dar faţa îi era palidă şi ochii întunecoşi îi umblau neliniştiţi de colo-colo, ca şi când căutau ceva.

Instinctiv, mâna îi lunecă spre micul revolver, pe care şi-l luase tovarăş în această cavalcadă nocturnă şi care-i atârna alături de-o curea trecută peste umăr.

Nerăbdător, calul negru îşi scutura splendidul cap, făcând să zboare câţiva fulgi de spumă albă. Odihna părea a nu prii nobilului animal.

— Linişte, Heros, îi şopti ea bătându-l uşor pe gâtul lucitor. În curând galopăm iar acasă!

Până la intrarea templului aztec era numai o mică depărtare. Se putea vedea lămurit încă poarta monumentala, cu partea de sus prăbuşită, cu ornamentaţii bizare, mâncate de vremi şi năpădite de muşchi.

În clipa aceea ieşi în lumină, din umbra porţii, un bărbat. Purta obişnuita pălărie a ţinutului, cu boruri largi şi în forma căpăţânii de zahăr, de asemenea şi fularul roşu în jurul gâtului iar în picioare lungii pantaloni de piele. La cizme zdrăngăneau nişte pinteni mari. Un *cabalero,* un călăreţ aşadar, care aşteptase pesemne prin ruine pe tânăra *senora,* o văzuse în lumina lunii sosind şi acum îi ieşea în întâmpinare.

Călăreaţa tresări uşor. Apoi ramase nemişcată în şa, lăsând omul să se apropie.

— *Buenos noches, senora* Dolores, spuse bărbatul cu un gest uşor de salut spre pălăria lui înaltă. Te-ai lăsat aşteptată cam multicel.

Bărbatul, probabil un creol judecând după accentul său, aşadar o corcitură, un coborâtor al spaniolilor veniţi în această ţară, vorbea cu glasul scăzut.

Ochii lui, de asemenea negri, stau aţintiţi pe frumoasa călăreaţă cu o expresie care nu prea trezea încredere.

— D-ta ştii ca nu sunt chiar stăpână pe timpul şi mişcările mele, *senor,* întâmpină scurt fata. Mi-e şi aşa destul de greu sa mă depărtez, fără a deştepta bănuieli, din *hacienda* tatălui meu.

Bărbatul râse uşor.

— Ca şi când eu nu aş şti că *senora* Dolores e adevărata stăpână în *hacienda* lui *senor* Paraya! Lesne vei fi găsit un pretext pentru plimbarea asta călare, pe-nserat.

— Să venim la chestie, *senor,* îl întrerupse cu oarecare răceală călăreaţa. N-aş vrea să zăbovesc aici mai mult decât trebuie.

— Cum doriţi, *senora,* aprobă străinul dând din cap. Dar te-aş pofti măcar să descalici. Ceea ce am a-ţi spune nu se poate rezolva în câteva vorbe.

Totdeodată îşi întoarse înspre marginea pădurii capul cu trăsăturile severe.

— Săriţi din şa, *senora* şi veniţi cu mine dincolo de poartă o sfătui el apoi. Ştii şi d-ta singură că e mai bine ca întrevederea noastră să rămână secretă, dacă nu voiţi ca – se întrerupse privind-o bănuitor – n-ai lăsat în urmă vreun însoţitor, cred…

— Cine să mă fi însoţit? protestă *senora.*

— Hm… Se putea să fi luat cu d-ta pe unul din *peonii* tatălui d-tale, care să aştepte colo în umbra pădurii. Dar nu, asta nu cred s-o cutezi. Argatul acesta s-ar putea să flecărească mai apoi. Dar poate însoţitoarea nelipsită, negresa Zamara? N-ar trebui s-o răsfeţi atâta pe creatura asta. Negrii se obrăznicesc repede.

— Zamara îşi vede de trebi la ora asta, în *hacienda.* Am venit singură. Motivul îl ştii, deşi sunt sigură de tăcerea Zamarei. S-ar lăsa mai degrabă omorâtă decât să mă trădeze, când i-am interzis ceva!

Şi ea întoarse capul în direcţia pădurii şi păru a cumpăni.

Apoi, când se produse o oarecare mişcare vagă, abia perceptibilă printre copacii cuprinşi de întuneric – poate trecerea vreunei sălbătăciuni – ea păru a se fi hotărât.

Aruncă frâul murgului de gâtul animalului şi săltă uşoară din şa.

Bărbatul, drept vorbind, admira curajul şi bravura tinerei fete, care-şi conduse acum calul pe după unul din zidurile ruinei, lăsându-l acolo slobod. Ea ştia că murgul ei nu va părăsi locul, până nu se va întoarce dânsa la el.

Peste un minut *senora* sta iar lângă călăreţul cu pintenii mari.

— Doreşti să nu fim văzuţi, *senor,* spuse ea. Haidem!

— Presupun că dorinţa asta e şi a d-tale, *senora,* întâmpină creolul.

Urmă repede pe fata care dispărea dincolo de poartă.

Împrejurimile templului aztec părură iarăşi pustii. Nimic nu se mişca. Totuşi, la tivul pădurii, pe care lumina lunii cădea acum mai tare, lunecă o umbră, care însă dispăru îndată, iar.

Trecuse aproape un sfert de ceas. Ce afacere bizară, extraordinară, să fi fost aceasta, care adusese la o oră aşa de neobişnuită, în timpul nopţii, la templul părăsit, pe *senora* Dolores del Paraya, o fată tânără, frumoasă şi încă fără de nici un însoţitor.

Nu putea fi vorba decât de un secret, care exista între ea şi creol.

Peste puţin se putură auzi voci agitate, ridicându-se de dincolo de zidurile care sus erau descoperite, dar nu se putea înţelege nimic.

În acest timp o umbră omenească înainta în mare grabă dinspre pădure, spre ruină, căutând a se ascunde în mers, pe cât se putea, prin ierburile stepei.

De mai multe ori omul se lăsase repede la pământ, ca şi cum se temea să fie văzut, pentru a se ridica apoi tot atât de repede.

Acum se tupilă fără zgomot printre rămăşiţele năruite ale templului.

În acelaşi moment răsună, de după ruine, un strigăt revoltat al fetei.

Conversaţia dintre *senora* şi creol trebuie sa fi luat o forma destul de violenta. Se auzi apoi o înjurătură spaniola din gura bărbatului, apoi un zgomot ca de paşi depărtându-se repede.

— Ai să-mi dai răspuns, *senorita,* striga creolul.

— Nu te-atinge de mine, că-ţi reped un glonte în creier, întâmpina frumoasa călăreaţă cu voce hotărâtă.

Schimbul acesta violent de vorbe îl mai putu auzi, printre ziduri, omul la pânda. Se ridicase pe jumătate, pârând ispitit de dorinţa de a sări într-ajutorul fetei, vădit primejduite. Înainte însă de a-şi putea pune în practica aceasta hotărâre, apăru călăreaţa sub intrarea templului în ruină, spre a da fuga spre locul unde-şi lăsase calul.

— *Caramba!* Blestema bărbatul încă invizibil dindărătul zidurilor.

Pânditorul de-afară sta ghemuit pe jumătate, ca gata de salt. Era îmbrăcat tot ca şi creolul, părea însă mai tânăr ca acesta. Şi el purta în cap pălăria ţuguiată, în formă de căpăţână de zahăr, a locuitorilor ţinutului.

Senora Dolores smuci repede ca fulgerul pe murgul ei la loc liber şi se avântă în şa cu o agilitate şi o siguranţă inimitabilă.

În lumina lunii, omul ce sta la pândă văzu că în mâna ei dreaptă scânteia un revolver.

Ea-şi cârmise calul înapoi şi se depărtă în galop. Calul zbura în salturi largi peste stepa. Se vedea şalul ei roşu, slobod, fluturând în vânt şi i se desfăcuse şi părul, jucând revărsat, ca o mantie de catifea neagră, în jurul umerilor.

Creolul răsărise alergând din poartă. Din nou şuierară năprasnice înjurături spaniole de pe buzele lui.

— Are să mi-o plătească. Am s-o ajung, de-ar fi însăşi Satana în pielea ei!

Când se repezi spre partea unde şi el, desigur, îşi ştia calul, se ridică deodată în calea lui, ca din pământ, tânărul de mai-nainte.

— Înapoi, *senor* Diego Honduras! strigă noul venit. Ruşine pentru un bărbat, să atace pe o fată tânără!

Creolul sări un pas înapoi, ca muşcat de o năpârcă. În ochi îi năvăli sângele. Furia îl cuprinse. Dolores dispărea în depărtare, nu va mai fi chip s-o ajungă din urmă.

Lumina lunii îl ajută să recunoască trăsăturile îndrăzneţului ce-i tăiase calea. Scoase un muget răguşit şi apucă revolverul, fără de care anumiţi oameni nu ies niciodată prin aceste coclauri.

Dar celălalt i-o luă înainte, aruncându-se fulgerător asupra-i şi căutând să-i smulgă arma.

Se produse o scurtă, sălbatică, încăierare între ei, în care se auzea numai gâfâitul color doi bărbaţi, răzleţe blesteme spaniole. De revolver creolul nu se mai putea acum folosi, arma îi scăpase din mână.

Forţa, mlădierea şi dibăcia adversarului îi dovedeau că avea de-a face cu un luptător egal. Se simţi poticnindu-se, căci unul din pintenii lui se prinsese într-un smoc des al asprei ierbi de stepa. Dar asta-i liberă pe o clipita braţul drept. Şi deodată un pumn năprasnic lovi în cap pe adversarul mai tânăr.

Acesta se clătină buimăcit şi această scurtă secundă o folosi creolul ca, în câteva sărituri sălbatice, să se retragă după zidurile ruinei care-l ascundeau privirilor.

Când tânărul se dezmetici şi voi să-l urmeze pe creol, un răpăit de copite îi şi răsună la urechi, din apropiere.

Imediat după asta ţâşni de după un colţ lăturalnic al templului un călăreţ, care lovea avan cu pintenii în pântecele calului. Creolul ce gonea cu o grabă turbată, nu luă însă direcţia ce-o apucase mai înainte Dolores Paraya, ci se îndreptă într-o jumătate de arc către marginea pădurii, ale cărei umbre trebuiau să-l înghită în curând.

Acum scăpă şi din gura înfrântului o scurtă înjurătură.

Văzu lucind pe jos, în lumină lunii, ţeava revolverului căzut şi repede el ridica arma.

Tocmai se arăta încă odată călăreţul, gonind ca o nălucă, dar ajuns acum la tivul pădurii.

Răsună o împuşcătura. În aceeaşi clipă cal şi călăreţ dispărură în umbra pădurii.

Tânărul bărbat lăsă braţul în jos. Ridică din umeri.

— Afurisit ghinion! mormăi el. Dar poate… e mai bine aşa. Mai mult decât orice mă interesează să ştiu secretul *donnei* Dolores. De ticălosul acesta, la urma urmei, puţin mă sinchisesc!

Vorbindu-şi astfel, vârî în centura de piele revolverul, singurul câştig ce-i adusese scurta luptă primejdioasă şi apoi, îngândurat, clătină de mai multe ori din cap.

— Hei, dacă ar avea ea încredere în mine, aş putea-o, desigur, ajuta, spuse el. Dar Dolores Paraya nu e persoana care să-şi încredinţeze cuiva tainele. Păcat!

Păşi încet înapoi spre pădure, unde-şi lăsase calul legat de un arbore. Nimic primprejur nu se mişca. Nici de Dolores nici de creol nu se vedea, nu se auzea nimic. Tânărul putea lua ca sigur ca glontele lui nu nimerise.

Încălecă fără grabă, tropăi câtva timp în adăpostul întunecat al marginii pădurii, dar trebui apoi, când o mlaştină îi tăie calea, să se depărteze de pădure şi

acum călărea peste pampas, ţinutul stepei deschise.

Luă şi el direcţia ce-o luase, mai înainte, *donna* Dolores.

Între timp, nori întunecoşi, mânaţi de un vânt mai viu al nopţii, acoperiseră cerul. Lumina lunii se stinse. Peste stepa se întindea noapte neagra. Sub trapul mic al calului foşnea iarba înalta.

Călăreţul trebuia şi pe întuneric să ţină direcţia, în care voia să meargă, căci după vreo jumătate de ceas intrase în teren cultivat şi acum călăreţul trebui să umble cu mai mare băgare de seamă.

În sfârşit strânse frâul şi opri.

Dinaintea lui, într-o adâncitura lina de vale, se întindea o fermă mare, una din acele *haciende* mexicane, cum le locuiesc oamenii bogaţi. Moşierii aceştia se ocupau ori cu creşterea vitelor, stăpânind cirezi imense, sau, dacă terenul se dovedea mănos, cultivau porumb, cânepă, uneori şi tutun, sau exploatau una din minele de aramă ori argint de prin munţii apropiaţi.

Tânărul călăreţ cunoştea *hacienda* asta mare. Era proprietatea lui don Miquel del Paraya, un vechi emigrant spaniol, care la vârsta înaintată îşi mai luase o femeie tânăra şi frumoasa care, după naşterea a doi copii, îi muri. Acum don Paraya trăia, de ani de zile, cu cei doi copii ai săi, *senorita* Dolores, la care ţinea ca la ochii din cap şi fiul Juan, în *hacienda* asta depărtată de lume. Dar de vreun an fiul dispăruse din casa părintească.

Marea moşie se întindea adânc în acest Pampas, ca o bucată de civilizaţie în pustia sălbatică.

Tânărul călăreţ, sub luna care se răzbise iarăşi puţin, putu deosebi îngrădirea *haciendei* cu bârnele, scândurile şi sârmele ei ghimpate.

Afară de clădirea care servea de locuinţă, mai erau grajduri şi staule pentru vitele numeroase ale lui *don* Miquel. Afara de asta el mai cultiva şi porumbul şi stăpânea şi două mine de aramă în munţi, trecea deci de un om putred de bogat.

În colibele mai mici dormeau şi *peonii,* argaţii şi lucrătorii, care nu erau ocupaţi în mine.

Toate astea le cunoştea bine tânărul, care privea cu încordare spre Paraya. Nu se vedea de acolo nici o lumină. Conacul propriu zis al stăpânului era ascuns vederii de mai mulţi copacii şi de-o şură mare.

— De-aş putea vorbi cu ea! murmură călăreţul, pe gânduri.

Îl ţinea parcă o putere ciudată, fatală, ţintuit locului, deşi putea presupune că *donna* Dolores scăpase între timp de primejdie şi ajunsese, desigur, în casa părintească. Încetişor se apropie de *haciendă.* Într-o cută a terenului se opri şi sări din şa. Calul, ascultător, rămase locului.

Tânărul păşi încet prin adâncitură şi voia tocmai să iasă la larg, când răsăriră înaintea şi îndărătul lui trei vlăjgani.

Era prea târziu ca să dea înapoi. După toate aparenţele, cei trei indivizi îl pândiseră, apropiindu-se tiptil de el sub scutul întunericului.

— Nici o mişcare, *peonule,* exclamă un glas aspru. Te cunoaştem, pramatie şi deodată ce te-am prins în laţ, nu lăsăm noi să ne zboare pasarea!

Tânărul duse mâna la revolver, dar în aceeaşi clipă lăsă mâna iarăşi jos.

Luna ieşea încet dintr-un nor.

Se vedea înconjurat de trei bărbaţi înarmaţi, voinici, cu mutre pe care nu se citeau defel intenţii prietenoase. Socoti deci ca mai nimerit să se

resemneze mai întâi. Ce puteau dori, la urma urmei, de la el?

— D-ta eşti, *senor* Pedro? exclamă el, măsurând dârz din ochi pe cel mai în vârstă, o statură cu adevărat herculeană. Cu ce drept îmi tăiaţi calea? Pământul pampei, aici afară, nu e liber pentru orişicine?

Cel căruia i se adresase cu numele Pedro, râse scurt, batjocoritor.

— Liber, pentru orişicine, după împrejurări, da, Rodrigo Costario, *peon* dat afară şi trimes la toţi dracii de stăpânul nostru, *don* Miquel del Paraya, rânji el. Dar dreptul să spionezi nopţile pe-aici, primprejur şi să pui la cale, D-zeu ştie ce ticăloşii, dreptul ăsta nici vorbă că nu-l ai!

— Călărind am ajuns în apropierea *haciendei,* atâta tot, protestă călăreţul. Liberaţi-mi calea, voi părăsi terenul ăl cărui stăpân s-a arătat destul de nerecunoscător faţă de mine.

Voi să se depărteze dar Pedro, care era un fel de vătaf intendent în *haciendă,* făcu un semn celorlalţi doi oameni ai lui şi numaidecât aceştia, doi indieni, apucă pe tânăr de amândouă brăţele.

— *Caramba!* exclamă Rodrigo uimit. Ce va să zică ăsta?

— Vrea să zică, *peonule,* că o să te aducem înaintea stăpânului nostru, aşa cum îi este poruncă, răspunse cu îndârjire Pedro. Ştiu bine, că în nopţile din urmă, te-ai strecurat de măi multe ori în *haciendă.* Motivele tale pe mine unul nu mă privesc. Le va fi cunoscând patronul, *don* Miquel. Şi aşa, în noaptea asta, ţi-am întins pur şi simplu o cursă şi te aducem acum plocon patronului. Aşa că, scurt mişcarea. Unde ţi-e calul?

Indignare şi revoltă răscoli tot sufletul tânărului căruia intendentul i se adresase cu porecla, nu tocmai

cinstitoare, de „*peon*”.

— Dar ce, sunteţi tâlhari de drumul mare, ca tăbărâţi pe oameni cinstiţi, chiar dacă aceştia au nenorocirea să fie săraci faţă de bogătaşul de don Paraya? izbucni el. Încă odată, n-am nici în clin nici în mânecă cu voi. Înlături din calea mea!

— Înainte, marş! porunci, drept orice răspuns, vătaful lui don Miquel.

Tânărul se zbătu împotriva acestui ruşinos tratament, dar mâinile indienilor, tari ca oţelul, îl încleştau vârtos, nelăsându-i putinţa nici unei mişcări decisive! Trebuia să renunţe curând la încercările lui de a se descotorosi de agresorii lui.

Unul din vlăjgani îi şi smulsese revolverul şi cuţitul catalan, nelipsit de la brâul bărbaţilor ţinutului şi se pusese în siguranţă.

— Vreţi să mă târâţi înaintea lui *don* Paraya? Pentru ce? spuse el.

— Nu-i treaba noastră. Haide, mişcă! repeta Pedro. Eu vin după voi calare.

Flăcăul ridica mândru capul.

— Daca nu merge altfel, atunci fie, să judece *don* Paraya crima mea, care nu consta într-altceva decât ca am făcut o plimbare calare în timpul nopţii prin apropierea *haciendei,* întâmpină el, stăpânindu-şi cu greu indignarea.

Indienii nu rosteau nici o vorbă. Nu erau de altfel decât nişte unelte vii ale stăpânului lor. Fără a slăbi din strânsoare braţele prizonierului lor, îl duseră repede spre înţărcuirea externă, deschiseră o portiţă, îl traseră mai departe printr-o uşă a ulucelor de scânduri şi intrară în curtea interioară, în care ardea un felinar, a cărui lumină însă tandrul călăreţ nu o văzuse din afară.

Acolo se opriră, ca să aştepte până sosi *don* Pedro pe

calul lui Rodrigo Costario. Calul fu legat de un par al ogrăzii; după aceea Pedro urcă repede treptele de lemn ale cerdacului larg, făcând semn şi indienilor să-l urmeze cu prizonierul, care, din anumite motive, se astâmpărase resemnat.

2

În odaia cea mare, ale cărei ferestre dădeau spre cerdac, dar care în seara aceea fuseseră acoperite înadins, pesemne, şedea posesorul *haciendei* într-un jilţ de răchită, dinaintea unei mese pe care se vedeau resturile cinei. O carafă pântecoasă cu vin de palmier sta alături de turtele rotunde, obişnuitele *tortillas* de prin acel ţinut şi nici fasolele prăjite, *frizolas,* nu lipseau. Se putea deduce, de aici, că *don* Miquel de Paraya se dedase pe deplin cu gustul locuitorilor băştinaşi.

Dar multă poftă de mâncare nu păruse a fi avut bătrânul moşier. Abia atinsese din mâncări. Statura îi era înaltă, uscăţivă, cu faţa brună gălbicioasă şi cu trăsăturile aspre, pe care doi ochi negri, scânteietori, le făceau să pară şi mai ameninţătoare. Un cap dârz, cu peri rari, uşor cârlionţaţi, aproape albi.

Acum *don* Miquel sari în sus şi bătu violent într-un gong metalic, al cărui ton sonor vui prelung, până departe.

O negresă, tânără încă, cu pieptul numai pe jumătate îmbrăcat, intră fuga. Cu teamă îl privi pe ursuzul *haciendero* tânăra arăpoaică, ale cărei trăsături nu erau, nicidecum, aşa de respingătoare ca ale celor mai mulţi din consângenii ei.

— Zamara aude, *Massa,* îngăimă negresa, sfioasă.

Haciendero îi aruncă una din privirile lui străpungătoare.

— S-a întors, în sfârşit, stăpân-ta? întrebă el tăios.

— *Donna* Dolores s-a culcat, *Massa,* că era tare obosită şi bolnavă! răspunse neagra.

— Dolores e bolnavă? îi scăpă de pe buze o exclamaţie grăbită. Îngrijorare, aproape alarmare, vibra în glasul lui, care de obicei sună aspru şi violent.

Zamara zâmbi.

— O, nu-i nimic, *Massa! Donna* Dolores a poruncit Zamarei să spună numai lui *don* Paraya, că vrea să doarmă. Şi fiindcă arăta aşa de palidă sărăcuţa, Zamara s-a temut să nu fie stăpâna bolnavă.

— Ştiu că a plecat călare, singură de tot. De ce nu ai însoţit-o ca de obicei? se răsti la ea, ameninţător, *hacienderul.*

— *Donna* Dolores n-a dat voie, de data asta, lui Zamara, scânci negresa.

— Dar tu ştii încotro s-a dus fata mea, ştii cu cine s-a întâlnit? Hai, vorbeşte odată! Altfel, îţi dezleg eu limba, năpârcă! porunci *don* Miquel.

Şi dreapta lui şi înşfăcă biciul de curele împletite atârnat la îndemână.

Prezenţa acestui neplăcut instrument arăta că *don* Miquel nu era totdeauna cel măi blajin stăpân.

Tânăra negresă se aruncă în genunchi, văicărindu-se:

— Zamara nimica nu ştie, stăpâne, îngână ea tremurând. Pesemne că spinarea ei măi făcuse cunoştinţă măi înainte cu biciul acesta, deşi bătaia negrilor era demult oprită prin lege.

Haciendero sfredeli câteva clipe cu privirea făptura tremurândă. Apoi dădu din umeri şi aruncă harapnicul pe măsuţa mică.

— Chiar nu ştie. Se vede! îşi mormăi el cu ciudă, între dinţi.

— De acum încolo, ăi să mă vesteşti de îndată, ori de câte ori o plecă Dolores călare, porunci el aspru. Chiar daca ţi-ar interzice-o! Pleacă! Lasă-mă singur!

Fata neagră se strecură din odaie, bucuroasă că scăpase aşa de ieftin.

Haciendero rămase frământat de gânduri. Lumina unei lămpi mări, atârnând din tavan, arunca reflexe galbene pe faţa lui brăzdată şi pătimaşă!

— Om vedea de n-am să descopăr eu totuşi taina ei, răbufni după o vreme glasul său înciudat. Dacă în dos stă afurisitul asta de *peon,* apoi să-l ferească D-zeu şi Madonna! Şi ea de asemenea o să guste pentru întâia oara asprimea mea!

Apucă paharul cu vin de palmier şi trase o duşcă zdravănă din băutura ameţitoare, care le place atât de puţin europenilor.

Apoi ridică repede capul uscăţiv. Pătrundea la urechea lui nu ştiu ce zgomot din ogradă. Ochii i se aprinseră. Să fi reuşit, în sfârşit, Pedro cu oamenii lui? De trei nopţi dădeau târcoale şi stăteau la pândă, fără să prindă nimic. Dar *don* Miquel i-ar fi trimis încă zece nopţi în şir prin pampas.

Încordat şi plin de aşteptare îşi aţintea ochii pe uşă.

După o bătaie scurtă apăru în pragul ei Pedro, vătaful pe care-l luase de câteva săptămâni din mine la el în *haciendă,* pentru că acum avea aici o mai bună întrebuinţare pentru acest om.

— Am pus mâna pe el, *don* Paraya, vesti Pedro cu un rânjet de satisfacţie în glas.

— *Caramba!* exclama *haciendero.* Va să zică tot? Chiar el e într-adevăr?

— El, Rodrigo Costario, *peonul,* întări şi din cap

Pedro.

— Hai, repede! Unde l-aţi găsit şi ce-aţi descoperit cu acest prilej? zori *don* Miquel, dornic de lămuriri. Pe chipul lui gălbicios zvâcnea o agitaţie vădită.

Pedro, intendentul, îşi sfârşi repede raportul. Povesti cum îl găbjiseră cu dibăcie pe Rodrigo Costario, care da târcoale tiptil *haciendei.* Flăcăul era singur, dar cu puţin înainte *donna* Dolores revenise călare pe murgul ei în ogradă pe partea cealaltă. De unde venea, nici Pedro nu ştia.

Haciendero, întunecat, îşi muşcă buzele.

— Nu te ocupa tu de *donna* Dolores, se răsti el. Unde e acum *peonul?*

— L-am târât cu forţa încoace. S-a apărat, a spus vorbe obraznice. Eu n-am făcut multe fasoane cu el. L-am umflat şi l-am adus. Îl ţin doi zdrahoni indieni. Stă afară, în cerdac.

Haciendero se ridică cu aprindere din jilţ, apoi se reaşeză. Ochii lui negri scăpărau de mânie; se vedea mâinile strângându-i-se pumn.

— Aduceţi-mi-l înăuntru, porunci el. Păziţi în faţa uşii. Vai de voi, dacă vreun cuvânt din ce s-ar schimba între mine şi *peon,* va fi trădat vreunui alt muritor. Mă cunoaşteţi. Când va voi da un semn puteţi veni să-l luaţi iar în primire.

Pedro dădu doar din cap. Părăsi camera şi peste două minute Rodrigo Costario stătea înaintea lui don Paraya. Nu mai avea nici o arma dar nici nu se gândea să facă vreun rău *hacienderului.*

Era un bărbat încă tânăr, de vreo douăzeci şi cinci de ani. Zvelt de statură, cu un cap mândru între cei doi umeri, cu nişte ochi vioi şi trăsături simpatice, tot aşa bronzat la faţă ca şi compatrioţii săi din ţinut, nu făcea în totul o impresie neplăcută. Acum, fireşte, figura îi

era cam palidă din pricina agitaţiei lăuntrice. Nu sta pentru întâia oară dinaintea violentului, uneori chiar brutalului, crudului, *haciender,* de care se temeau toţi, numai Dolores nu, deoarece faţă de ea era de-o blajinătate şi de-o indulgenţă, care apăreau ca o minune.

— Dă-te mai încoa, *peonule!* porunci don Miquel în timp ce ochii lui numai că nu-l străpungeau pe tânăr. Nici prin vis nu ţi-o fi trecut că o să ne revedem aşa de repede – cum?

Rodrigo privea hotărât şi deschis în ochii fostului său stăpân.

— M-ai alungat într-un chip nedrept cu hulă şi ocară, *senor* Paraya, întâmpină el. Asta s-a întâmplat acum trei săptămâni. De bună voie eu nu aş mai fi călcat în *hacienda.* Acum pui să fiu târât înăuntru cu forţa de către Pedro şi de indieni. Mi-e permis să întreb cu ce drept se face asta? Ce crimă am săvârşit?

Vorbirea asta suna surprinzător de curajoasă şi de hotărâtă. Asta mări şi mai mult mânia *hacienderului.*

— Vreau să-ţi dau o lecţie, obraznic ce eşti, ca să-ţi treacă pentru totdeauna pofta să mai adulmeci şi să spionezi pe-aici! strigă răguşit don Miquel. Ori ai uitat cumva de ce te-am alungat din casa mea?

— Eu v-am servit cinstit, *don* Paraya, întâmpină cu o linişte întunecată Rodrigo. Măcar că nu eram decât un *peon,* un argat, o slugă, la d-ta, aveam dreptul să mă aştept la un tratament mai bun.

— Trebuie să pun să te bată cu biciul, neruşinatule! gâfâi, iritat la culme, *hacienderul.* N-avuşi obrăznicia s-o ataci pe fiică-mea în stepă şi s-o ofensezi cu neobrăzatele tale declaraţii de dragoste.

Un val de sânge năvăli în faţa palidă a lui Rodrigo.

— Eram numai un *peon, don* Paraya – ce fusesem

mai înainte nu importă, întâmpină el cu o sforţare uriaşă de a se stăpâni. Dar niciodată nu am ofensat pe *donna* Dolores. Treceam tocmai când căzuse de pe murgul ei şi am putut s-o salvez, căci animalul speriat de ceva o aruncase din şa şi o târa la o moarte sigură. O jumătate de minută am ţinut-o în braţe şi D-zeu să mă ierte că i-am spus atunci ceea ce era de mult timp o taină adâncă a sufletului meu: că o iubesc. Am regretat cuvântul, din chiar clipa când l-am rostit. Dar vreunul din oamenii d-tale trebuie să mă fi auzit. Şi aşa aflaşi de asta. Ca răsplată pentru salvarea copilei d-tale am fost izgonit!

— Pe drept, căci un *peon,* pe care-l pot îmbrânci cu un picior într-un colţ, nu trebuia să cuteze a-şi înălţă dorinţele până la fiica mea, exclamă *hacienderul.*

— Greşeşti, *don* Paraya, zise Rodrigo palid ca moartea, ce-i drept, dar cu zâmbet ciudat. Dragostea, aşa cum o simţeam eu, mă înălţase şi pe mine. Ea nu era o ofensa pentru copila d-tale!

— Vrei să spui cumva prin asta că mai speri şi acum că Dolores ar putea deveni a ta – mă *peonule,* mă? îl înfruntă plin de dispreţ don Miquel.

— Nu ştiu să răspund la asta altceva, decât că iubirea asta e de nestins şi că mă simţeam mânat în mod irezistibil în apropierea *haciendei,* deşi mai că nu-mi rămânea alta nădejde decât aceea de-a o zări, câteodată, de departe, pe *donna* Dolores. Ce-o fi mai departe, numai soarta întunecata poate şti.

— Mărturiseşti, aşadar, că te porţi cu gândul să te apropii şi de-acum încolo de copilul meu?

— Am urmat numai vocea inimii mele. Dispreţuieşte-mă Dolores – deşi nu mă dispreţuieşte, asta o ştiu bine!

— Ha! *Caramba!* Te-ai întâlnit într-ascuns cu ea?

şuieră *haciendero* gâfâind de furie oarbă.

— Nu am să fac nimic contra voinţei *senoritei,* răspunse tânărul. Şi acum lăsaţi-mă să-mi văd de drum!

— Te împotriveşti să-mi spui ce e între tine şi Dolores a mea, *peonule?* Ce ţi-a spus ea?... Ori nu cumva o fi şi aşteptând chiar – Doamne sfinte! moartea tatălui ei, ameţită, orbită, de tine?

— Insulţi pe copila d-tale tot atât de mult cum mă insulţi şi pe mine, *don* Miquel! răspunse curajos tânărul. De ce nu o întrebaţi pe *donna* Dolores singură?

— Fiindcă i-e silă gurii mele să rostească faţă de ea blestematul tău nume! Ai să juri, diavole, ca din noaptea asta, să nu mai vii niciodată în *haciendă?*

— Eu nu jur ce nu pot ţine, sună răspunsul eroic al *peonului,* care în toată ţinuta lui părea a fi ceva cu mult mai de rang. Ce va rândui ursita, se va înfăptui. D-ta nu eşti stăpân pe destinele oamenilor, *don* Paraya.

O ocară cruntă, pe jumătate înăbuşită într-un scrâşnet, o insultă mortală zbură pe buzele *hacienderului* care tremura de furie. Apoi, înainte ca Rodrigo să fi prins de veste sau s-o fi putut împiedica, biciul de curele împletite vâjâi prin aer şi lovi de-a curmezişul faţa palidă ca moartea a *peonului,* lăsând pe ea o dungă roşie.

Cu un strigăt înăbuşit de durere şi de mânie, *peonul* se clătină un pas înapoi. Ochii lui întunecaţi deveniră nefiresc de mari, pe când îşi strângea tâmplele în amândouă mâinile.

— *Don* Paraya – gâfâi el şi un spasm zguduia corpul sau maltratat, m-ai bătut ca pe un taur sălbatic cu harapnicul! Niciodată nu am să uit asta – niciodată! D-ta eşti tatăl lui Dolores! De nu ai fi tatăl ei eu te-aş

sugruma cu mâinile astea! Niciodată vreun om nu m-a lovit! Îmi năvăleşte sângele în ochi – simt că-mi ies din minţi! Păzeşte-te din ceasul acesta de Rodrigo Costario! Numai sângele poate spăla insulta ce mi-ai adus-o!

Haciendero recăzuse în jilţul lui. Biciul îi scăpă din mână şi zăcea pe podea.

Era el însuşi îngrozit de expresia într-adevăr înfricoşătoare a feţei *peonului,* devenită pământie şi de brazda roşie ca focul, injectată de sânge, ce-i cresta obrazul.

Mâna lui lovi în gongul metalic.

Pedro şi cei doi indieni năvăliră înăuntru.

Pedro, fireşte, auzise ce se petrecuse între *haciendero* şi Rodrigo şi-şi făcuse comentariile lui în gând.

El nu-l putea suferi pe *peonul* Rodrigo, căci flăcăul ăsta nu-i era destul de supus şi-i părea nespus de mândru.

Ştie dracu de unde venise tânărul acesta când, acum şase luni, intrase în slujba lui *don* Paraya.

S-a arătat îndemânatic, capabil şi sârguincios în toate privinţele, se pricepea admirabil să umble cu caii, era însă totdeauna rezervat, închis faţă de camarazii lui şi faţă de *don* Pedro, mai ales.

Băiatul ăsta avea ceva de ascuns.

Pizma şi duşmănia lui Pedro şi a celorlalţi slujitori, erau mărite şi mai mult de faptul că *donna* Dolores îl învrednicea adesea de câte-o vorbă bună sau chiar de un zâmbet, ca pe nici un alt *peon* până acum.

Cu *don* Miquel tânărul Rodrigo nu stătea rău, atâta timp cât se ţinea în anumite limite; ba dimpotrivă, bătrânul îl prefera pe priceputul tânăr peste tot unde era vorba să se execute o muncă repede, dibace.

Îi preda câteodată chiar şi supravegherea celorlalţi *peoni;* îl trimetea cu misiuni la minele de aramă şi era vădit mulţumit de el.

Până ce interveni acel incident din urmă, hotărâtor, care-l mătură pe Rodrigo din *hacienda,* fiindcă-şi făcuse speranţe să obţină dragostea mândrei, frumoasei *donna* Dolores. Era, fără doar şi poate, cu totul exclus ca aceasta să fi făcut speranţe *peonului;* purtarea lui Rodrigo apărea deci ca o nemaiauzită obrăznicie. Aşa că acesta zbură cu ruşine şi ocară prin poarta *haciendei.*

Şi acum, când *hacienderul* prinsese bănuială că Rodrigo – despre care nu ştia pe unde se adăpostea între timp – se furişa noaptea prin *hacienda* ca să capete legături cu *donna* Dolores, *don* Miquel dădu ordinul ca „haimanaua” să fie pândită în fiecare noapte şi adusa în faţa lui.

Treaba se făcuse şi Pedro ştia acum, în ce chip se răzbunase *don* Miquel pe *peon*: O lovitură de bici, ca învăţătură de minte!

Pedro stătu un moment, frapat chiar şi el de aspectul şi expresia lui Rodrigo cu obrazul lui batjocorit, visător, de dâra sângerie.

Niciodată mai-nainte nu-l văzuse pe *peon* astfel. Părea că era în stare să comită un omor.

— Luaţi-l de-aici! Şi afara cu haimanaua, răcni *don* Miquel, răguşit. Şi dacă se mai arătă odată în apropierea *haciendei,* împuşcaţi-l!

Pedro făcu semn indienilor, care stăteau smeriţi, mulţumiţi în gând de umilirea lui Rodrigo.

Se aruncară numaidecât asupra lui.

Se mirară şi ei că *peonul* nu se împotrivi decât slab. Ochii lui mari erau îndreptaţi asupra *hacienderului*, străpungând ca nişte pumnale faţa acestuia, din care

se retrăsese parcă tot sângele.

— Cumpăneşte vorbele mele de-acum, *don* Paraya – mai mult decât viaţa e pentru mine cinstea! rosti el cu glas ridicat. Insulta ce o iau azi cu mine, voi şti s-o spăl; Ne mai vedem noi doi! Şi atunci unul D-zeu să se îndure de noi!

Mai mult nu putu vorbi. Îl târâră brutal afara din camera, îl îmbrânciră în ograda.

— Iată-ţi colo calul, *peonule!* spuse ameninţător Pedro. Pot numai atâta să te sfătuiesc, să nu te mai aducă păcatele prin preajma *haciendei!*

Unul din indieni deschise repede poarta cea mare de lemn a curţii.

Rodrigo nu rosti nici o vorbă. Dar îşi muşcă buzele până la sânge, merse clătinându-se până la locul unde sta calul lui şi se aruncă în şa.

Înainte de a pleca, mai întoarse capul înspre casă.

Faţa lui, cu dunga roşie, înflăcărată, fu luminată un moment de lumina galbenă a felinarului curţii.

Căutau oare ochii lui pe cineva, colo sus în întunericul faţadei?...

Apoi însă dădu pinteni calului său şi se năpusti furtunos prin poarta, a cărei aripă fu numai decât trântită la loc, cu răsunet.

— Un turbat! spuse Pedro indienilor. O să trebuiască să ne păzim bine de el! Dacă mai dă ochii odată cu *don* Miquel, n-are să iasă bine!

Acestea zise, se întoarse, plecând spre grajduri. Indienii îl urmăriră, tăcuţi, cu feţe de nepătruns.

3

Ziua ce urmă acestei nopţi fu cea mai urâtă de multă

vreme, în ceea ce privea raporturile dintre *donna* Dolores şi tatăl ei.

Hacienderul avusese o noapte rea. Aşa de lesne nu putea trece peste cazul *peonului* Rodrigo.

Se lăsase târât de mânie să lovească cu cruzime pe tânărul bărbat, iar acea brazdă arzătoare ce-o lăsase biciul, Rodrigo avea s-o resimtă ca o ocară de nestins.

Adeseori *don* Paraya mai avusese sentimentul că peonul ar proveni din cercuri mai bune decât ceilalţi argaţi şi *vacheros.*

Dar din băiatul acesta nu puteai scoate niciodată nimic, în ceea ce privea trecutul lui.

Şi acum, *don* Miquel nu se putea dezbăra de norul ce-i dăduse privirea ce-i aruncase la urma Rodrigo. În căutătura aceasta era ameninţare de moarte.

Dar, pe de altă parte, *don* Paraya nu era omul fricii.

Daca *peonul* încerca ceva împotriva lui sau a casei lui, l-ar fi dat pe mâna poliţiei ţinutului să-l judece şi să-l condamne.

Numai de-ar fi ştiut lămurit, ce gândea Dolores despre acest individ!…

Dar de fapt s-a cam temut până atunci să-i ceara fiicei lui să vorbească deschis.

Ştia ea mai multe decât el despre Rodrigo Costario? Nu prea era de admis asta. Posibil, ca nu era chiar nimic la mijloc şi-şi făcea numai închipuiri zadarnice.

Vreo slăbiciune a ei pentru vagabondul asta?… Absolut sigur că nu. Într-un asemenea caz, Paraya, cu toată dragostea ce-o simţea pentru copila, ar fi făcut-o să simtă toată străşnicia lui.

Fata, pe care o aşteptau partide strălucite, era prea sus pentru un *peon.*

În timpul nopţii, în care *hacienderul* se zvârcolea neliniştit, încoace şi-ncolo, în aşternutul lui, frământă în

gând toate astea şi căută o hotărâre.

La sfârşit nu-i rămase altceva de făcut, trebuia, oricât de greu îi venea, să vorbească cu Dolores şi dacă se arăta îndărătnică, sfidătoare, avea s-o trimită, pur şi simplu, pe câteva luni, sub o severa supraveghere, în capitala Merida sau la Campeche.

Şi ca să nu se întâlnească acolo în taină cu Rodrigo, pentru asta se putea purta de grijă.

Dimineaţa, trebui să afle că Dolores se simţea indispusă şi-l ruga pe tata să ia micul dejun fără ea.

Negresa Zamara, care mijlocea această înştiinţare, nu ştia să spună nimic precis ce era. Ştia numai că *donna* Dolores voia să rămână în camera ei.

Să fi simţit ea ce s-a petrecut, aseară, între mine şi *peon?* se întrebă *haciendrul.*

Cu faţa întunecată ieşi el în curte şi-şi ceru calul, ca să plece la minele de aramă.

Îi trebuia singurătate, mişcare, abatere, pentru gândurile ce-i vâjâiau prin cap.

Unul din *peonii* mai tineri îl însoţea, după cum ceruse.

Nu putu prinde de veste că Dolores, de la fereastra ei, îi observa plecarea. Altfel ar fi fost frapat poate de înfăţişarea palidă a fetei.

Imediat după asta, Dolores trimese pe credincioasa ei Zamara în curte, unde aceasta ştiu curând, în mod îndemânatec, să afle ce se petrecuse în timpul nopţii şi în ce stare sufletească *peonul* Rodrigo părăsise *hacienda.*

Fiecare amănunt îl află Zamara de la cei doi indieni, care-l prinseseră şi apoi îl goniseră din curte pe Rodrigo.

Dolores ascultă fără să spună vreun cuvânt, o trimise pe Zamara din cameră şi şezu apoi îndelungat, palidă

şi afundată în gânduri, pe un scaun.

Ca un trăsnet o lovise ştirea că asprul ei părinte maltratase sângeros, cu biciul, pe Rodrigo.

Asta nu putea avea sfârşit bun. În privinţă asta socotea că cunoştea prea bine firea mândră a lui Rodrigo.

Mult timp ea se zbătu şi se luptă cu sine.

Iubea ea pe *peonul* care prin intervenţia lui, o salvase de la o moarte aproape sigură?

Până atunci nu ştia, nu vorbise niciodată cu Rodrigo vreun cuvânt care să facă aluzie la acest lucru. Numai ochii lui întunecoşi îi trădau ce se petrecea în sufletul tânărului. Şi totdeauna avea simţământul că nu se potrivea deloc printre obişnuiţii *peoni* ai tatălui ei, că trebuia să aparţină unor alte cercuri. El o iubea, asta o simţea, zi cu zi, tot mai mult. Şi ea?

Dacă până acum era încă nelămurită în privinţa propriilor sentimente ale inimii ei, acum, după noaptea aceasta sinistră, care pentru ea adusese şi într-altă privinţă o zguduitură teribilă, adevărul izbucnea asupra-i cu o lumină grozavă. Şi ea îl iubea pe Rodrigo.

Un *peon* şi fata bogatului, semeţului *haciendero* Paraya! Cu neputinţa! Dar ce întreabă dragostea de stare şi de rang şi de miile de piedici!

Abia la vremea prânzului se înapoie *don* Paraya din lunga lui cavalcadă.

Avusese şi la mine necazuri şi dispoziţia i se înrăise şi mai mult; iritaţia îi ajunsese la culme.

Când auzi că Dolores tot încă nu se arătase, trimese s-o cheme.

Nu mergea aşa, chestia trebuia discutată, limpezită.

După câtva timp, Dolores apăru, ciudat de liniştită, de-o hotărâre sumbră, aproape înfricoşătoare.

Faţa gălbejită, brăzdată de vârstă şi griji a

hacienderului se însenină fără voie, când îşi întâmpină frumoasa lui copilă.

— Ai fost suferindă, Dolores? exclamă el luându-i mâna, pe care o simţi fierbinte, ca de-o febra ce ardea ascunsă în corpul fetei. Ţi-e mai bine acum?

Dolores era foarte palidă; se sili la un zâmbet, cu toate că ghicea că această oră avea să aducă între ei o discuţie hotărâtoare.

— O să treacă, Pa! răspunse ea şi se aşeză, la poftirea lui, pe un scaun din faţa tatălui. Voiai să-mi spui ceva?

Haciendero mai şovăi un moment; înfăţişarea îi deveni iar aspră şi oţelită căci se gândea la Rodrigo.

— Ai ieşit noaptea asta calare, singură de tot, după cât mi s-a spus, Dolores, începu el. Voiam sa te întreb dacă ţi s-a întâmplat, cu acest prilej, ceva neplăcut, care să-ţi fi pricinuit indispoziţia de-acum?

Dolores scutură capul palid.

— Nu mi s-a întâmplat nimic. Am mers călare, urmând unei toane, până la templul aztec care totdeauna mi-a atras interesul. Şi m-a surprins noaptea, spuse fata.

— Şi, în acest timp n-ai întâlnit pe nimeni? iscodi Paraya, pătrunzând-o cu privirea.

— Pe cine să fi întâlnit? întâmpină Dolores.

— Ei, de-o pildă pe *peonul* Rodrigo! riscă brusc şi hotărât *don* Miquel. Ce cred eu despre el, ştii. L-am alungat pe drept de la noi!

— Cu ce drept, Pa? întrebă liniştit Dolores.

— Asta, mă întrebi tu pe mine? Socot că în chestia asta ne-am lămurit doar demult, exclamă iritat *hacienderul.* Din cauza unui *peon,* fata mea unică să ajungă în gura lumii.

— Rodrigo Costario mi-a salvat viaţa, Pa! Nu ştiu

altceva despre el, care să-ţi fi dat motiv să-l alungi.

— Aşa? Şi faptul ca vagabondul a îndrăznit să te ia în braţe şi să-ţi vorbească de dragoste – ăsta nu e un motiv?

— Dacă a făcut-o, eu nici nu i-am auzit vorbele – apoi tot nu văd încă într-asta o aşa de mare crimă încât tu, pe care te-a servit până atunci cu atâta râvnă şi pricepere că nu te mai puteai lipsi de el, să-l izgoneşti cu ruşine şi ocară, ba să pui chiar acum slugile să-l prindă şi tu să-l loveşti cu biciul peste obraz!

Dolores vorbise mai precipitat, mai agitat.

Haciendero boldi ochii la ea, tremurând de mânie.

— Hm, ştii va să zică, eşti informată ce s-a întâmplat? gâfâi el.

— Ştiu şi mă tem că această lovitură de bici va aduce mari nenorociri peste tine şi peste mine, tată! Rodrigo Costario nu e omul care să se lase batjocorit!

— Umblă nopţile furiş pe lângă casă cu gânduri necinstite! Era dreptul meu să-l pedepsesc! Dar tu? De unde până unde te apuci să-l aperi pe acest… pe acest individ, tu, fiica lui *don* Miquel del Paraya?

— Îl compătimesc pe Rodrigo, atâta tot, răspunse Dolores evaziv.

Mânia sta să-l înăbuşe pe bătrân.

— Spune mai bine, de-a dreptul, că întreţii cu această haimana o dragoste ascunsă, că aseară călăria ta nu avea alt scop decât să te întâlneşti tainic cu el? strigă el.

Dolores sări din scaun şi duse amândouă mâinile la tâmple, în timp ce ochii ei întunecoşi se uitau cu adevărată groază la părintele ei.

— Aşa ceva… ai putut gândi tu, tată, despre mine? exclamă ea tremurând toată. Dar îmi faci o nedreptate tot atât de strigătoare cum ai făcut-o şi lui Rodrigo

Costario! Niciodată, din ziua când a plecat de-aici, nu ne-am mai văzut. Nu ştiu unde se adăposteşte. Nici aseară nu l-am văzut! Dar acum, că ceasul limpezirii a fost provocat de tine însuţi, vreau să-ţi mărturisesc deschis şi fără înconjur, că împărtăşesc în inimă iubirea lui Rodrigo!

Haciendero, care nu se aşteptase la un asemenea răspuns, scoase un răcnet înecat, în timp ce ochii păreau a-i ieşi din orbite.

— Asta… asta îndrăzneşti să mi-o spui mie, gâfâi el.

— Sunt prea mândră, ca să umblu cu minciuni faţă de tine, tată! sună curajosul răspuns al fetei.

Don Miquel izbucni într-un râs răguşit.

— Destul, nici o vorbă mai mult! Ştiu, cel puţin, ce hotărâri trebuie să iau! Fata mea, firea trufaşă – încovoiată, umilită, iubita unui *peon* ordinar! M-aş fi aşteptat, mai de grabă, să se năruie cerul! Acum, dacă ai spus sau nu adevărul, că nu te-ai întâlnit niciodată cu individul, mi-e tot una! Voi lua numaidecât măsuri, ca să apăr casa mea de aceasta nouă ruşine!

— Ce vrei sa spui cu asta, tata? întâmpină Dolores, palidă ca moartea.

— Mâine, chiar mâine te trimit, sub o însoţire sigură, la Merida, la donna Arbazia, în a cărei casă, sever păzită, îţi va trece pofta de a mai iubi pe *peon!* strigă *hacienderul.*

— Asta, n-ai s-o faci, tată! exclamă ea cu tărie. Eu n-am să părăsesc *hacienda,* nici de voie nici silită, căci aici e căminul meu!

— Aşteaptă, aşteaptă, om vedea, copil rău crescut, scrâşni *don* Miquel, care pierduse orice judecată. Ce hotărăsc eu se şi execută. Pregăteşte totul, neîntârziat, pentru călătoria ta de mâine. Negresa Zamara, năpârca, rămâne, de altfel, aici. Vreau să împiedic ca s-

o foloseşti ca poştă secretă între tine şi *peon!*

Dolores, tremurând de o furie, făcu un pas spre tatăl ei.

— Eu mâine nu am să plec, nici mâine şi nici mai târziu, tată! declară ea cu o dârzenie ciudată. Sunt motive care mă constrâng să rămân tocmai aici. Nu întreba acum care sunt acestea. Retrage-ţi hotărârea!

Haciendero scutură sălbatic capul cărunt.

— Rămâne cum am zis! Pleacă acum! Mâine, înainte de plecare, vom vorbi din nou! Până atunci – nu vreau să te mai vad! Dolores şovăi.

Se părea că ar voi să i se arunce la picioare asprului, la culme iritatului, părinte. Apoi însă lăsă să-i cadă în piept capul palid şi murmură numai:

— Dacă mă trimiţi de-aici cu forţa, Pa, … ai să te căieşti mai apoi, amarnic! Cu aceasta, ea părăsi repede odaia, lăsându-l pe *haciendero* într-un clocot sufletesc de nedescris.

În seara aceea tatăl şi fata nu se mai văzură.

Don Miquel scrise câteva scrisori, pe care avea să le ia cu sine Pedro, a doua zi, la Merida şi în care dădea *donnei* Arbazia instrucţiuni precise în privinţa măsurilor de luat faţa de Dolores, care trebuia supravegheată în modul cel mai aspru, până îi vor ieşi din cap gărgăunii cu *peonul.* Uşor nu-i era pe suflet, căci el o mai iubea şi acum pe copila lui, pe care căuta numai s-o apere de această rătăcire a inimii ei. Dar nu vedea altă ieşire, ca s-o ferească de Rodrigo. Pe flăcău spera, de altfel, să-l scoată şi pe el din cale şi în acest scop dădea şefului poliţiei din Merida anumite indicaţii, să ia măsuri împotriva acestui om primejdios, care părăsise *hacienda* cu ameninţări mortale şi care urmăreşte s-o câştige pe *donna* Dolores prin uneltiri viclene sau prin forţă.

Cu aceasta *don* Miquel socoti că-şi făcuse partea lui de datorie. În seara aceea bău, la necaz şi mânie, mai mult decât altă dată, ca să se ameţească şi se duse apoi, clătinându-se, la camera lui de culcare, care era la mezanin, cu două ferestre spre cerdacul larg.

*

*   *

În aceeaşi seară se petrecu, în *hacienda,* un alt fapt, ciudat în cel mai înalt grad. *Donna* Dolores, care până la lăsarea întunericului nu-şi părăsise camerele, care erau într-o aripă a clădirii principale, coborî totuşi acum şi se duse la grajd, unde mai totdeauna, la sfârşitul unei zile, îşi vizita calul negru. La întoarcere auzi, dinspre încăperile bucătăriei de sub terasă, unde se aflau şi nişte odăi, în care adesea veneau şi slugile, o gâlceavă de voci. Câteva cuvinte, ce-i ajunseseră la urechi, o făcură să deschidă uşa şi să intre în încăperea luminată.

Găsi acolo patru inşi, o babă indiană, doi *peoni* şi pe băiatul Iuka, un metis pe care-l foloseau la *hacienda,* la treburile de jos.

Flăcăiandrul acesta avea o înfăţişare şireată, ochi scăpărători şi trecea drept un tip ciudat, căruia îi plăcea să-şi petreacă ceasurile slobode prin apropiata pădure virgină şi prin mlaştinile din preajma ei, unde prindea fel de fel de vietăţi foarte primejdioase; le vindea apoi pe un mic câştig pe la anumiţi negustori din Merida sau Campeche.

— Ce s-a întâmplat pe-aici? întreba Dolores, privind slugile cu ochi pătrunzători.

Aceştia se speriară întâi, îngăimară ceva nelămurit, trebuiră apoi, totuşi, să spună ce era la mijloc.

Iuka, tânărul metis, adusese, pe la ceasul toacei, într-un sac, una din cele mai primejdioase vipere de

mlaştină. Voia să se ducă a două zi şi să vândă la Campeche şarpele, a cărui muşcătură omora aproape totdeauna în câteva minute, daca nu se intervenea numaidecât.

Pe podea se şi vedea un sac de pânză deasă, care zvâcnea de încolăcituri sinistre.

Şarpelui, vădit, nu-i plăcea acest adăpost.

Dar sacul era bine legat la gură, aşa că furioasa târâtoare nu putea scăpa.

Dolores află, în sfârşit, de ce se ciorovăiau. Cei doi peoni, care dormeau în odaia învecinată, cereau ca Iuka sa ducă înapoi în mlaştină, numaidecât, primejdioasa spurcăciune, şarpele-tontarello, în orice caz să n-o lase peste noapte în casă, că aşa ceva nici *don* Miquel n-ar răbda, de-ar afla de asta.

Iuka se împotrivea. Se iscase o ceartă, în care se amestecase şi baba indiana, ţinând parte lui Iuka.

Dolores, acum, avea să decidă. Putea, fireşte, să întrebe pe *haciender,* declară însă, că astă seară asta nu mai era cu putinţă.

Privi câtva timp cu interes sacul cafeniu cu şarpele.

La întrebarea ei Iuka îi desluşi că era vorba de un exemplar din cele mari, mai rare şi pentru care putea lua bani buni.

Dolores cunoştea acest soi de vipere. Ştia că acestea se aruncau imediat la atac dacă le înfuriai cu vreo mişcare.

De mai multe ori avusese prilej să vadă efectul mortal al şarpelui-tontarello, odată asupra unui câine, care muri în cinci minute cu simptome de spasme paralitice, altădată chiar şi asupra unei fetiţe indiene, care se dusese desculţa la pădure şi călcase pe o asemenea năpârcă. Nici fetiţa nu putuse fi scăpată de la moarte. O găsiseră moartă lângă mlaştină, ţeapănă

de tot, la picior numai cu o mică urmă de muşcătură. De şarpe, care e foarte repede în mişcări, nu se găsise nici o urmă.

Deşi pentru Dolores era un sentiment sinistru să ştie şarpele în casă, dar, întrucât era bine închis, nu era nici o primejdie ca să iasă afară.

Ochii rugători ai lui Iuka, un biet băiat sărac, care se bucura de acum de câştigul bun ce avea să-i aducă dibăcia lui îndrăzneaţă, o înclinară să-i îngăduie a păstra, până dimineaţa, aici şarpele, dar să aibă grija grozavă ca jivina să nu scape afară.

Împotriva hotărârii stăpânei nu mai era nimic de făcut. Peonii, deşi nemulţumiţi, nu îndrăzniră să crâcnească şi se retraseră.

— Vrea *donna* Dolores să vază şarpele? întrebă slugarnic, Iuka.

Fata refuză cu oroare.

— Cară-te cât mai repede cu tontarello al tău din *hacienda* la oraş, spuse ea. Că de afla *haciendero,* vai şi amar de tine. El a mai interzis să se aducă asemenea spurcăciuni sub acoperişul lui.

Iuka făgădui pe toţi sfinţii din calendar că nu-şi va lua ochii, toată noaptea asta, de pe sac. Luă cu el sacul în magazioara, tot de sub terasă, în care-şi avea culcuşul.

Cu aceasta incidentul era închis, dar Dolores nu bănuia, în ce mod fatal, avea mai târziu să-i fie amintit.

Porni încet spre camerele ei, mereu în gând cu cuvintele tatălui, care voia s-o silească mâine, să plece la Merida. Pe acesta nu-l mai văzu în seara aceea. Fata se dădu cu încetul speranţei, ca tatăl să mai fi cumpănit, ajungând până la ziua următoare la altă părere, căci, în ce o privea pe ea, era ferm hotărâtă să nu se depărteze din partea locului. Fie ce-o fi! Avea

motivele ei, pe cât de secrete pe atât de tulburătoare.

Ajunsă sus în camera ei, o mai frământară mult gândurile, ce avea să iasă daca ajungeau lucrurile la un război între ea şi tatăl ei.

El îl ura şi-l dispreţuia pe *peonul* Rodrigo, ea însă ştia acum, cu toată limpezimea, că-l iubea pe acest tânăr vrednic şi demn, victimă a unei strigătoare nedreptăţi.

Apoi iarăşi se gândi la celălalt – la cel cu care se întâlnise în ruinele templului aztec şi care voise s-o atace brutal! Ce se petrecea între ea şi acel om trebuia să rămână secretul ei, mai cu seama tatăl nu trebuia să afle niciodată de asta!...

Dolores îşi trimise pe servitoarea ei Zamara, negresa, la culcare. Văzu că fata îi aruncase o privire lungă, ciudată, care trăda teamă şi nelinişte.

Dar Zamara nu avea voie să vorbească dacă stăpâna nu o întreba. Cum nu o întrebă, fata neagră se furişă, tăcând, din iatac.

Iatacul acesta da şi el pe un fel de terasă, care era legată printr-o scară strâmtă cu terasa de dedesubt.

Dar camerele de sus erau situate ceva mai lateral şi din ele aveai o vedere întinsă până la poalele pădurii.

În casă se făcu cu încetul tăcere. Şi luminile de jos se stinseră. Cum, în noaptea asta, nu părăsea nimeni *hacienda* şi nici vreo vizită nu se aştepta, nu ardea nici în curte felinarul. O noapte deasă, zăpuşitoare, se întindea peste pământ.

Dolores stătu mult timp întinsă în scaunul de răchită şi obrajii îi ardeau ca în friguri. Neliniştite alunecau mâinile ei peste frunte sau se apăsau amândouă pe inimă. Nu, ea nu trebuia să plece, trebuia să rămână aici – nu pentru Rodrigo. Mai era şi un alt motiv, mai neiertător.

Secretul templului aztec!

Noaptea înainta tot mai mult. În sfârşit pleoapele se lăsară peste ochii chinuitei fete. Capul îi era greu, o durea.

Multă vreme stătu ea toropită în tăcerea adâncă: deodată tresări şi privi zăpăcită împrejur. Nu-i ajunsese la ureche un zgomot, pornit de la terasa mică din faţa ferestrei? Fereastra era acoperită: în afară de reţeaua apărătoare de moskitos (ţânţari) mai cădea, de sus până jos, peste ea, o stofă grea, deasă.

Cât ai clipi, somnul fetei pieri. Sări în picioare şi apucă repede micul revolver, ce nu o părăsea niciodată, de pe măsuţă. Se apropie tiptil de fereastră.

— Cine-i acolo? întrebă ea hotărâtă, cu mâna încleştată pe revolver.

Să mai umble oare, aşa de târziu, Zamara pe terasă?

O secundă de tăcere. Apoi stofa de la fereastră se mişcă. O mână o dădu violent într-o parte. Apăru un cap!

Cu un ţipat, pe jumătate înăbuşit, Dolores se trase înapoi.

Peste o clipă, un bărbat sări dibaci prin fereastra şi stătea acum în faţa fetei.

— Dolores! rosti el şi o privi.

Înspăimântata, cu mâinile întinse spre apărare, Dolores recăzu în scaun.

4

Destul de devreme, în dimineaţa următoare, bătrânul servitor al lui Paraya bătu, precum îi poruncise stăpânul de cu seară, la uşa camerei lui de culcare. *Don* Miquel mai avea multe de orânduit înainte de plecarea fetei lui.

Metisul nu căpătă nici un răspuns, nici când bătu mai tare, tot mai tare. Uşa era încuiată pe dinăuntru.

Speriat, metisul dădu fuga la intendentul Pedro, pe care-l găsi în ogradă şi căruia îi raportă, în vorbe agitate, că stăpânului trebuie că i se întâmplase ceva peste noapte.

Pedro îl ascultă tăcând pe bătrânul metis, ridică din umeri şi fu de părere că servitorului i se năzare. *Don* Miquel dormea pesemne mai adânc sau băuse aseară câteva duşte mai mult.

Asta, de, ştia doar şi metisul că aşa era. Se duseră totuşi împreună la camera de dormit şi repetară ciocnelile. Nici de data asta nici un răspuns.

— Păi, să ne uităm niţel de pe terasă, cu băgare de seamă, cam cum arată prin odaie, spuse Pedro.

Merse cu metisul, pe din afară, în jurul casei şi urcară cele câteva trepte de lemn spre terasă.

Fereastra iatacului lui *don* Paraya sta deschisă.

Cei doi oameni se priviră miraţi. Apoi însă Pedro trase hotărât deoparte perdeaua de dinăuntru şi privi în încăpere.

— Doarme – sau… spuse el răguşit.

Metisul descoperi, în clipa aceea, ceva care-i smulse o exclamaţie de groază. Ceva mai departe de fereastră se afla pe terasă un sac aspru, murdar de noroi şi lângă el un zbilţ de cureluşe, care trebuie să fi slujit ca să lege sacul la gură.

Pedro întoarse brusc capul.

— Ce să însemne asta, moşule? întreba el înciudat.

— Sacul lui Iuka! îl cunosc. A adus ieri acasă un şarpe-tontarello! bâigui, tremurând, metisul.

Pedro împinse puţin încolo, cu cizma, sacul. Dar era gol, nu era legat. De şarpe nici o urmă.

Numaidecât alergă iar spre fereastra pe jumătate

deschisă a iatacului şi intră înăuntru, în timp ce metisul aştepta, plin de spaima, afară.

Don Miquel Paraya zăcea nemişcat pe patul lui scund. Ochii îi erau larg căscaţi, dar sticloşi şi îngheţaţi. O mâna atârna în jos, peste marginea patului, atingând aproape pământul.

Şi pe mâna asta dezgolita până la cot, se zărea un semn mic roşu, umflat puţin şi puţin învineţit.

— Tontarelul! gâfâi răguşit Pedro. Don Miquel a fost muşcat de şarpe! Privi în toate părţile. Dar nici în odaie nu se vedea nicăieri şarpele. Putuse fugi prin vreo gaura din colţuri sau pe fereastra.

Încă o căutătură scurta, cercetătoare, mai arunca Pedro pe faţa încremenită a stăpânului său, apoi sări iar pe fereastră în terasă.

— Don Miquel pare să fie mort, exclamă el cu glas răguşit. Dar de ăsta trebuie să hotărască doctorul. Se cere grabă. Caută s-o vesteşti pe *donna* Dolores. Eu reped un *peon* la doctor, altul la şeful poliţiei. Aici şi-a băgat dracu’ coada! Nu e lucru curat la mijloc!

Bătrânul metis plecă buimac, alerga în casă şi alarmă pe negresa tinerei stăpâne.

În vremea asta, doi *peoni* înşeuau caii şi ieşeau pe poarta galopând spre oraş, cu instrucţiuni de la Pedro.

Până să poată sosi doctorul şi poliţia avea să treacă vreo oră, oricât ar fi grăbit. *Hacienda* izolata era prea departe de reşedinţa lor.

Zamara aduse groaznica veste stăpânei sale.

Dolores înţelese numai pe jumătate ce se întâmplase. Apoi îşi aruncă pe ea câteva lucruri de îmbrăcăminte şi se năpusti spre camera de culcare a tatălui ei, a cărui uşă puse să se spargă în grabă.

Zamara o urmase, intră cu Dolores înăuntru şi, deodată, negresa apucă, în culmea groazei, mâna

tinerei stăpâne.

— Tontarello! scânci ea.

Dar Dolores, care fără voie întorsese capul, nu putu vedea nici un şarpe. Ea se aruncă cu un ţipăt asupra tatălui mort; chemându-l cu numele cele mai duioase, uitând totul ce se vorbise, cu puţine ore încă înainte, între ei. Dar nici o tresărire în chipul cenuşiu al *hacienderului* nu vestea să mai fie vreo scânteie de viaţă în corpul lui.

Atunci, în sfârşit, zări şi Dolores mica muşcătură de şarpe la încheietura mânii tatălui ei. Avu un fior şi-şi acoperi timp de secunde, cu amândouă mâinile, faţa.

Căzând frântă într-un scaun, îngână vorbe aiurite parcă, pe care nici unul din oamenii ce se îmbulzeau acum prin uşa deschisă, nu le putu pricepe.

— Şarpele tontarello! se văicăreau cei dimprejur.

Ştiau cu toţii că aici nu mai era scăpare.

Dar bine, cum venise şarpele în camera asta, cum intrase în casa, cum se strecurase la patul lui don Miquel, care va fi auzit noaptea vreun zgomot şi va îi întins mâna spre podea, unde se afla şarpele?

Oamenii şopteau cu sfiala între ei. Atunci apăru Iuka, flăcăiandrul metis.

— Mi-a furat cineva şarpele! exclama el. Pe terasă zace sacul gol!

Voiră toţi să tabere pe el cu pumnii dar el se apară strigând că, chiar *donna* Dolores îi dăduse voie să ţie şarpele până azi dimineaţă în magazia lui. De acolo i s-a furat peste noapte. Cine, nu putea spune.

Abia acum descoperise pierderea.

Dolores îşi aduna cu o sforţare violentă minţile şi puterile. Nu voia să întârzie nimic din ce ar putea să readucă pe tatăl ei la viaţă.

Cum fusese adus şarpele în iatac, asta era acum o

întrebare de al doilea rând. Şi iar îşi simţi tânăra fată corpul furnicat de un fior de gheaţă.

Toate ostenelile rămaseră zadarnice. În sfârşit veni şi doctorul, călare, ca şi *peonul* care-l adusese. Îl examină pe *haciendero* şi dădu din umeri.

— Mort! spuse el. Nici o salvare cu putinţă!

Adaugă câteva cuvinte compătimitoare către Dolores şi încheie, că restul priveşte de-acum poliţia, parchetul. Cu o privire îngheţata, înspăimântată, se uită Dolores la el.

— Credeţi oare că moartea tatălui meu e datorată unei crime? întrebă ea, cu respiraţia tăiată.

Iarăşi dădu doctorul din umeri.

— Mie nu mi-e permis să rostesc nici o hotărâre în privinţa asta, spuse el. Dar pare aşa ca şi cum şarpele a fost adus cu intenţie în cameră. Greu lucru nu era asta, cum era fereastra deschisă. Omul care a făcut isprava asta, a deschis pur şi simplu binişor pe terasa, sacul, vărsându-i conţinutul în cameră.

Pe faţa lui Dolores se schimbau, pe rând, palori mortale cu dogoriri febrile.

Se uita la feţele tuturor celor din jur şi i se părea a citi din ele o sinistră, o fioroasă acuzare!

Chinul ei era de nedescris, căci nimeni nu putea cunoaşte ce se petrecea într-însa, nimeni nu trebuia să ghicească secretele sufletului ei!

Nu mult după asta, sosi călare, în hacienda şi „judele poliţienesc”, cum i se zice în acel ţinut, cu doi din agenţii lui, tot călări şi interogatoriile începură numaidecât.

Judele poliţienesc se încredinţă, chiar de la-nceput, că avea de-a face cu o crimă bine premeditată.

Făptaşul ştia foarte exact, că şarpele tontarello, uşor iritat, muşca mortal.

Trebuia, deci, să fie un om care avea motive sa curme viaţa *hacienderului.*

Dolores, care numai cu greu se ţinea pe picioare, nu putu declara multe.

Depoziţia ei era încâlcita, şovăielnică, dictată de groază.

După ea veni rândul lui Iuka, cel care adusese şarpele în *hacienda.*

Totul fu aşternut în proces-verbal şi convorbirea din seara precedenta, între Dolores şi Iuka. Însăşi ea permisese metisului sa păstreze vipera teribilă în casa. Asta ea nu putea nega.

Pedro şi ceilalţi oameni de serviciu fură, de-asemenea, supuşi unui interogatoriu strâns.

Astfel află judele poliţienesc, încetul cu încetul şi aceea ca, se petrecuse o scena foarte violenta între *haciender* şi fiică-sa şi că Dolores trebuia să plece azi, fară voia ei, la Merida, spre a fi internată acolo.

Şi în sfârşit judele poliţienesc ajunse să afle şi secretul public despre concedierea lui Rodrigo Costario, despre prinderea nocturna şi despre biciuirea lui, de acum doua zile.

Şi că părăsise ca turbat *hacienda* după ce rostise cele mai groaznice ameninţări în faţa *hacienderului.*

Zadarnic încercase Dolores să-l oprească pe Pedro, care spionase doar pe după uşă această scenă, să nu dea în vileag această taina, care pe ea a zguduia adânc.

Judele poliţienesc părea a-şi fi formulat opinia. Adulmecă aici o grea dramă familiară.

Cu o figură ursuză se adresă *donnei* Dolores, care şedea, albă ca varul, într-un scaun.

— Binevoieşte să-mi spui, *donna* Dolores, rosti el cu voce aspră, dacă în noaptea trecută nu te-ai întâlnit

cumva, în taina, cu un tânăr bărbat aici în hacienda, pe când *don* Paraya dormea?

Dolores privi înspăimântată pe judele instructor. Simţea nemaipomenita ofensă. Dar autorităţilor ea trebuia să le răspundă, oricât de respingător îi părea, în acest moment, acest chinuitor ăl sufletului ei.

— Cum îţi permiţi, să pui o asemenea întrebare jignitoare, *senor?* protestă ea. Nu am părăsit, în timpul nopţii, camera mea de culcare!

— Hm… mai există şi posibilitatea ca să fi chemat, în secret, pe cineva într-ajutor – poate prin vreun semnal – pe o persoană pe a cărei tăcere vă puteaţi bizui, continua judele. Omul acela poate va fi voit să-ţi facă un serviciu amabil, răpind lui *don* Paraya putinţa de a te expedia cu forţa la Merida. Afară de asta, există bănuiala că acel… necunoscut… s-a răzbunat, cu acest prilej, împotriva tatălui d-tale într-un mod cam original, dar plin de efect!

— De cine vorbiţi, *senor?* întreba Dolores cu o voce care tremura.

— Nu şovăiesc să-l acuz de aceasta faptă criminală pe *peonul* Rodrigo Costario, după cum rezulta din cele ce am constat până acum. În orice caz, omul va trebui să se dezvinovăţească.

În zadar protestă, se apără Dolores de aceasta infama bănuială, căci prin Rodrigo o lovea şi pe ea.

Judele poliţienesc lăsă un jandarm de pază şi plecă înapoi, calare, spunând că va lua, în curând, măsurile necesare.

Groaza şi consternarea se lăsase peste *hacienda* Paraya, ca un nor negru, încărcat da trăsnete.

Oamenii alergau de colo-colo, cu figuri răvăşite. Dolores se închisese în odăile ei, unde nu lăsa să intre nimeni, decât Zamara, negresa.

O fatalitate sinistră părea că-şi aruncase laţul peste ea – peste ea şi Rodrigo Costario. De-ar cunoaşte locul unde se află, i-ar fi trimis o înştiinţare, să fugă, să se salveze, dar nu ştia, defel, de unde să-l ia.

Bărbatul care, în noaptea fatală, pătrunsese în iatacul ei, era cu totul altul decât *peonul* – ba nu era nici omul care o atacase în templul aztec.

Jos sta jandarmul de pază în faţa camerei unde zăcea întins, tatăl ei mort.

Aici sus sta, în genunchi, Dolores şi se ruga pentru mort, pentru bărbatul pe care-l iubea – dar simţea asta acum şi tremura pentru destinul lui! Şi se ruga şi pentru ea însăşi ca să-i arate, Dumnezeu şi Madonna, un drum de ieşire din labirintul acesta, unde o pândea ruşinea şi moartea.

Peste două ore putură aresta pe Rodrigo Costario.

Judele poliţienesc trimesese numaidecât un număr de jandarmi călări în toate direcţiile, ca să prindă pe bănuit şi îngerul rău al lui Rodrigo vruse ca doi din călăreţi să dea de el într-o colibă a unui negru bătrân, aciuată între movilele de nisip, la vreun ceas depărtare de *hacienda* Paraya.

La coliba asta se târâse Rodrigo, la un ceas târziu de noapte, cu o rană de glonte în umăr, care-i făcea imposibila călărirea, căci se produse o mare pierdere de sânge.

Coliba asta de negru o cunoştea de mai înainte iar bătrânul negru îi primi bucuros pe rănit, care nu dădu nici o lămurire, ce i sa întâmplase în toiul nopţii. Îşi legă rana şi *peonul* se culca să se odihnească. Abia în noaptea următoare avea de gând să dispară. Calul putea sta, până atunci, adăpostit într-o magazioară.

Când jandarmii călări se apropiau de colibă, Rodrigo făcu o încercare să se ascundă, dar îşi dădu îndată

seama că asta n-avea să folosească la nimic. Cei doi jandarmi, greu înarmaţi, se şi iviră în faţa lui şi-i poruncină să se ridice şi să-i urmeze.

— Cred că te cunosc, Rodrigo Costario, râse, deodată, unul din jandarmi. Ori poate că mă-nşel?

Într-adevăr, ei se cunoşteau dintr-un timp mai depărtat şi vreo tăgadă n-avea nici un rost.

Când îi făcură cunoscut lui Rodrigo că e arestat, voi să ştie motivul.

— Ai să-l afli, nu te teme, sună răspunsul. Cum de te găseşti aici şi de unde rana?

— Asta-i treaba mea, întâmpina Rodrigo sfidător. Mai întâi vreau să ştiu, de ce lucru sunt învinuit!

— Cunoscuşi cumva pe *don* Miquel del Paraya, fiule? spuse cel mai în vârstă din călăreţi.

— Ce-i cu *hacienderul?* sări peonul şi ochii îi scăpăraseră.

— Nu te prea ai bine cu el, hai? râse scurt poliţistul.

— Îl urăsc pe omul ăsta, v-o spun din capul locului, scrâşni Rodrigo.

— Ei, atunci se lămureşte, aprobă zâmbind omul. *Don* Paraya e mort, asasinat în noaptea asta şi noi socotim că am avut norocul să-l arestăm pe făptaş.

Peonul se trase speriat înapoi. Privirea îi îngheţase. Îşi duse mâna la beregata, parcă se îneca. O imagine de groază răsări dinaintea lui.

— Asasinat? De cine? gâfâi el apoi.

— *Caramba!* înjură unul din jandarmi. Ce te mai prefaci. Hai, nu mai umbla cu tertipuri. Spune curat, unde mi-ai fost în noaptea din urmă, înainte de a te ascunde aici şi cine te-a dăruit cu un glonte în umăr?

Ca un zid negru se înălţă deodată în faţa lui Rodrigo. Apoi el scutură posomorât cu o sălbatică dârzenie, din cap, din care pierise parcă orice picătură de sânge.

— Nu am nimic de spus! Faceţi cu mine ce vreţi! scrâşni el.

Cu toată rana lui dureroasă, fu legat bine pe propriul său cal şi, după ce şi bătrânul negru fu interogat şi arătase ora exactă când s-a ivit Rodrigo la el, prizonierul fu pornit încet. Peste câteva ore, el şedea păzit cu străşnicie în arestul oraşului Merida şi anume în secţia bolnavilor. Un prim interogatoriu, în care i se cerea să declare ce căutase noaptea în apropierea *haciendei* Paraya şi cum şi de cine a fost împuşcat, nu aduse nici un rezultat.

Peonul refuză să facă vreo declaraţie în aceasta privinţă, explică numai ca, prin întuneric, un necunoscut trăsese asupra-i şi apoi o luase la goană, dispărând! Nu-l crezu, fireşte, nimeni.

Încă în aceeaşi seară, Dolores află, spre groaza ei, de arestarea lui Rodrigo. Dar în acelaşi timp simţi ca şi ea, deşi era lăsată în libertate, era, în secret, supravegheată de agenţi poliţieneşti, aşa că nu putea face nici un pas, neobservată.

Şi ea era suspectată de-a avea o vina în moartea misterioasă a propriului ei părinte, deşi poate numai prin aceea, că primise în taină, noaptea, pe făptaş.

Prin moartea tatălui, ea devenise unica moştenitoare, căci fratele ei era mort, precum se spunea. O partidă bogata, aşadar şi meritând, prin urmare, ca să se încarce cineva cu o crimă, dacă prin aceasta putea cuceri mâna moştenitoarei.

Şi cine putea mai bine spera la aşa ceva, decât Rodrigo Costario, despre care se ştia acum, în urma interogatoriilor oamenilor de la *hacienda,* ca avea o tainică legătură sentimentală cu donna Dolores.

5

De la enigmatica moarte a *hacienderului* trecuseră opt zile. *Don* Miquel de Paraya odihnea acum sub pământ.

Ucigaşul însă tot nu fusese dovedit, căci din întemniţatul Rodrigo Costario nu se putea scoate nimic.

Susţinea cu o tărie de nezguduit că era nevinovat de fapta aceasta. Că o iubea pe *donna* Dolores recunoştea cu inima deschisă, dar accentuă tot cu atâta tărie, că el şi *donna* nu mai schimbaseră nici un cuvânt din ziua când fusese concediat de tatăl ei.

Cu atât mai revoltătoare declara că era acuzarea că se văzuse cu *donna* Dolores în cursul nopţii fatale.

Motivele care-l făcuseră să vie călare în apropierea *haciendei,* în noaptea aceea, deşi de curând fusese prins de Pedro şi de cei doi indieni, el refuza să le arate, tot aşa stărui şi în susţinerea că nu cunoştea pe omul care trăsese asupra-i.

Poliţia din Merida lucra cu înfrigurare la deplina lămurire a acestei bizare crime, dar nu avansa defel.

Mai grav era, că şi *donna* Dolores, care părea adânc deprimată de moartea tatălui ei, făcea declaraţii tot atât de puţin lămuritoare.

Aveai senzaţia că aici domnea un secret pe care nici ea, nici Rodrigo, nu voiau să-l clarifice.

Nici avertismentul judelui instructor dat lui Rodrigo, că prin aceste intenţionate tăinuiri îşi strânge cu atât mai tare ştreangul de gât, nu folosi nimic.

Atunci se petrecu un nou incident. Într-a zecea zi după moartea tatălui ei, *donna* Dolores primi, într-o dimineaţă, printr-un metis ce lucra în *hacienda,* un bileţel, pe care băiatul i-l predă cu gesturi tainice şi

speriate.

Imediat după asta metisul se făcuse nevăzut, aşa că Dolores nu-i mai putu pune nici o întrebare.

Din fericire, de data asta jandarmul, care tot mai staţiona în *hacienda*, nu observase nimic din această întâmplare.

Ajunsă în camera ei, Dolores citi răvaşul, scris pe o fâşie de hârtie soioasă, împăturită primitiv de tot.

Abia îi străbătuse rândurile, că o cuprinse o agitaţie crescânda.

Mai reciti odată cele câteva rânduri, apoi arse cu mare grija hârtia şi stătu la sfat cu sine.

Mult se luptă şi greu, apoi, însă, trebuie că tot luase o hotărâre.

Chemă pe negresa Zamara şi vorbi îndelung şi stăruitor, cu sufletul negresei, singura făptură pe care se mai putea bizui acum, în *hacienda* Paraya. Zamara se arunca în foc şi în apă pentru tânăra ei stăpână şi făcea tot ce Dolores cerea de la devotamentul ei.

Dolores, cu ajutorul negresei, ticlui şi puse la cale un plan secret, primejdios şi foarte riscant. Multă vreme de chibzuit, în orice caz, nu aveau.

Când se înnoptă bine şi, cu înaintarea orelor, se făcu deplină tăcere în casă şi în grajdurile învecinate, negresa se strecură afară din curtea *haciendei*.

Dolores aştepta în camera ei, dar ferestrele le acoperise bine. Nici gând să se culce, o hotărâre dârză pusese stăpânire pe ea.

Când şi când îşi apăsa cu mâna inima, care-i duduia şi în ochii ei se aprindea mereu o flacără ciudata.

Putea fi aproape miezul nopţii când Zamara se strecură iar în odaia doamnei ei.

— Totul stă pregătit, şuşoti ea. Am scos murgul, ca şi calul alb, afară din îngrădire şi i-am dus pe după întâia

movilă de nisip, fără să mă fi simţit cineva. Poliţistul doarme pe un scaun în bucătărie. I-am picat în vinul de palmier, din picăturile ce le am de la baba Iugg.

— Şi Pedro, intendentul? Cu el cum stăm?

— A plecat de după prânz la mină, spun oamenii şi n-are să vie decât mâine dimineaţă.

Dolores privi o clipă, pe gânduri, înaintea ei, ca şi când îi trecea prin cap o idee ciudată. Apoi dădu din cap.

— Madonna şi sfinţii într-ajutor, Zamara!

Negresa avea puţină îmbrăcăminte pe ea, jumătatea de sus a corpului zvelt era goală, dar îşi aruncase totuşi o basma uşoară peste umeri. În mâna Zamara ţinea o puşcă englezească, pe care o lua şi alte dăţi, când trebuia să petreacă pe Dolores în pădurea virgină. Arma i-o dăruise *donna* Dolores. De altfel Zamara era chiar renumită printre peoni ca ţintaşă de precizie. Destule ori dăduse dovadă de arta ei fără greş.

Dolores se îmbrăcase cât se poate de simplu, fusta de culoare închisă, o bluză deschisă şi în jurul gâtului basmaua roşie, obişnuita în ţinut. Pe cap nimic, părul liber. Bineînţeles micul ei revolver nu lipsea.

Cele două fete, cea neagră şi cea albă, se strecurară tiptil din camera. Lumina o lăsaseră să ardă, ca să-l amăgească pe poliţist, dacă s-ar deştepta.

Pe o scară îngustă, dosnică, neluminată, Dolores şi Zamara ajunseră în curtea mică şi de-acolo, pe o portiţă de obicei nefolosită, în câmp. Noaptea fiind foarte întunecoasă, cele două inimoase fete ajunseră, fără vreun incident, la movila de nisip destul de depărtată, îndărătul căreia stau caii. Zamara înfipsese un ţăruş în pământ şi priponise de el caii.

Fără vorbe, Dolores se săltă pe cal, care-i nechezase

încet în întâmpinare. Zamara o urmă.

Porniră numaidecât în tropot repede. Terenul nisipos, moale, care se continua curând cu teren ierbos, înghiţea zgomotul copitelor.

Când călăreţele ajunseră după câtva timp la marginea pădurii, Dolores spuse negresei, care-i călărea alături, un cuvânt scurt. Caii se opriră şi Zamara sări jos din şa, pe care sta bărbăteşte. Îşi luă bălanul ei de dârlogi şi-l trase tăcut în pădurea deasă. Toate locurile astea le cunoştea aşa de bine, că se descurca şi pe întuneric.

Dolores, încetinind puţin, îşi continuă călăria, ţinându-se însă mereu pe lângă pădure. Când şi când întorcea capul, ascultând. Nu se auzea nimic. Şi totuşi ea ştia că Zamara se ţinea tot pe-aproape, după ea.

Bărbatul care o silea la aceasta întâlnire în puterea nopţii, ceruse doar ca şi de data asta sa vie singură, daca voia să evite o mare nenorocire.

Dolores călări mai departe şi când, după câtva timp, luna se arătă printr-o spărtură de nor, ea putu recunoaşte, la mică depărtare, ruinele templului aztec. Din el nu răzbea nici o raza de lumină.

Dolores îşi struni calul neliniştit şi aşteptă puţin. Încă odată mai privi înapoi, cu prudenţa, spre marginea pădurii. Dar acolo nimic de văzut, nimic de auzit. Zamara era mai uşoara ca o umbra.

Câteva minute trecură astfel, apoi se ivi o mişcare acolo unde se afla intrarea pe jumătate năruită a ruinelor. Ieşi un bărbat. În lumina slabă a lunii, Dolores îl recunoscu că era acela, care a mai atacat-o aici odată – creolul Diego Honduras. Destul de uimitor că ea se mai încumetase totuşi să mai vie iar!

— *Buenos dios, senorita!* exclamă creolul cu glas scăzut. Te-ai lăsat mult aşteptată!

Dolores nu răspunse la acest reproş. Descălecă, îşi păstră însă frâul calului în mână şi se apropie astfel de bărbat.

— Mi-ai trimis o înştiinţare care nu mă lăsa să stau în cumpănă, *senor* Honduras, spuse ea rece. Cu atât mai ciudată îmi pare chemarea d-tale, când mă gândesc la ultima noastră întrevedere. Numai teama de viaţa şi de libertatea unui om scump mie, m-a putut decide la pasul acesta riscant de azi. Unde e cel în chestie, ca să pot vorbi cu el? Mi-ai scris, că mă va aştepta aici – nu?

— Îl vei găsi acolo, pe după ruine, *senorita,* răspunse creolul. Expresia figurii nu o mai putea vedea, căci luna trecuse iarăşi sub un nor.

— Mergi înainte, *senor,* îi ceru Dolores. Te fac însă atent că nu mă voi expune fără apărare ofenselor d-tale. Port armă.

— Fii pe pace, *senorita,* mormăi creolul. Apoi păşi spre arcada frântă, urmat de Dolores, care-şi lăsă calul pur şi simplu slobod. Ştia că n-avea să fugă.

Înăuntru trecură printr-un mic spaţiu descoperit care fusese pe vremuri tinda templului, năpădită acum însă de buruieni. Apoi creolul coti într-un gang întunecos, care părea a duce iar, pe după alte ziduri. Nici un cuvânt nu se schimbă acum între cei doi.

În mână cu micul revolver, gata să tragă, Dolores păşea prin întuneric, cam la un pas depărtare îndărătul lui Honduras.

Deodată se petrecu ceva neaşteptat. Din două părţi, din beznă, fata se simţi apucată fulgerător de repede şi arma îi fu smulsă înainte de a se fi putut sluji de ea. Ea scoase un ţipat puternic, care trebuia să se fi auzit departe, în noaptea cea tăcută. Imediat însă, mâini brutale i se puseră violent pe gura şi mai auzi doar râsul batjocoritor al creolului.

Donna Dolores fusese biruită prin viclenie ticăloasă.

Apriga ei împotrivire nu ajută la nimic. Braţe vajnice o târau înainte, o uşă de lemn, undeva, fu împinsă cu piciorul şi o lumină galbenă îi pătrunse în ochi fetei înfrânte.

Încăperea în care fusese împinsă era pustie şi fără acoperiş. Podeaua era formată de lespezi sparte, pereţii acoperiţi de picturi spălate de ploi. Un felinar mare atârna de un colţ de piatra.

Dolores văzu acum că fusese atacata de doi oameni, mutre demne de spânzurătoare, pe când îl urma pe Honduras. La asta ea nu se gândise. Indivizii o lăsară acum slobodă şi se retraseră până la intrare. Erau îmbrăcaţi tot ca şi creolul, purtau şi ei pinteni la cizme aşa că pricepeai că erau călăreţi.

Honduras se aşezase tacticos pe un bolovan, sub felinar şi-şi puse un revolver enorm pe genunchi. O privea cu un aer de superioritate, cu un rânjet satisfăcut. Cei doi haidamaci complici se înfipseră cu braţele pe piept. În faţa ieşirii şi păreau dispuşi să lase toate celelalte pe seama tovarăşului lor.

Dolores îşi recăpătase stăpânirea de sine. Îl privea pe creol trufaşă şi sfidătoare.

— Pentru a doua oară m-ai atacat, spuse ea. O adevărată ispravă vitejească pentru un bărbat, care mai are nevoie şi de doi alţii ca să aducă în puterea lui pe o tânără fată, ba încă şi prin ameninţări, care ele singure ar fi fost deajuns ca s-o aducă aici. Vino la chestie, *senor!* Zăbovirea în apropierea d-tale îmi face mai multă silă decât apropierea unei reptile veninoase.

O flacără sălbatică vâlvoră în ochii creolului. Un blestem răguşit îi scăpă de pe buze. Feţele celorlalţi doi rămaseră nemişcate.

— Ia seama, *senorita!* scrâşni Honduras. Ai putea

plăti scump aceste insulte! Ştii bine de tot că soarta acelui om – la care ţii atâta – stă în mâna mea! Pot în orice moment să-l predau spânzurătorii!

Faţa tinerei arăta vădit groaznica luptă ce se da în Dolores.

— Mi-ai scris, repet, ca omul acela vrea să-mi vorbească, înainte de a fugi din ţară, că se roagă să-i procur mijloacele băneşti necesare, dar, mai ales, că nu poate pleca fără să mă mai fi văzut odată, spuse ea respirând greu. Ţi-am mai predat şi rândul trecut o suma destul de mare. Ce s-a făcut cu banii?

— Erau prea puţini, spuse Honduras. Dar în momentul acela d-ta nu erai încă bogata moştenitoare a lui Miquel del Paraya. Azi lucrurile stau altfel. Omului, pe care-l ştii, îi trebuie o suma mult mai mare.

— Am sa i-o pun la dispoziţie dar nu aici, întâmpină Dolores. Va putea ridica suma de la Banca de Stat din Merida.

— Asta nu ne aranjează pe noi, care trebuie să-l ajutam să dispară! Noi cerem achitarea aici pe loc! izbucni creolul mânios.

Dolores înălţă dispreţuitor din umeri.

— Şi daca sunt absolut în neputinţa s-o fac? întrebă ea.

— Atunci – vina e a d-tale! – vei fi sechestrată atâta timp de noi, până ce, din ordinul d-tale şi printr-un sol sigur, ne vei fi procurat suma ceruta, declară creolul. Pe vremea când trăia tatăl d-tale, aşa ceva n-ar fi mers, asta o ştiam prea bine. Acum însă *don* Paraya e mort şi d-ta eşti singura moştenitoare. Omul celălalt – nu umblă doar, să te strâmtoreze, câtuşi de puţin, în drepturile d-tale!

— Regret, declară ritos Dolores; refuz absolut să-ţi vărs d-tale şi tovarăşilor d-tale alte sume. De ce mi-ai

spus că... am să găsesc pe omul aici.

— Trebuia doar să am un pretext cu care să te atrag aici, râse cinic creolul. Omul acela, pentru a cărui soarta tremuri, e adăpostit într-o ascunzătoare sigură în apropierea capitalei. Nu poate veni, căci, dacă e văzut, de autorităţile care-l căuta pretutindeni, e pierdut!

— Prin legăturile d-tale cu omul acela m-ai torturat până acum şi m-ai silit la demersuri ascunse, pe care acum le regret, spuse ea îndârjită. Sunt hotărâtă să te sfidez. Numai în prezenţa omului, pentru a cărui viaţă şi al cărui viitor sunt îngrijorată, aş admite să mai reiau tratativele.

— Este acesta ultimul d-tale cuvânt, senorita?

— Ai auzit! răspunse Dolores.

— Atunci – ai să te răzgândeşti în curând, gâfâi Honduras. Până una alta rămâi aici. Eu am să-ţi ţin societate. Dar nu prea mult timp. Dacă se crapă de ziuă, înainte ca să te fi hotărât să primeşti propunerea noastră, îmi afirm atunci în alt chip dreptul meu faţă de d-ta. Poate să-mi vie gustul să domesticesc o fire aşa de îndărătnică, de rebelă, ca a frumoasei *donna* Dolores.

Privirea învăpăiată, ce o aruncă fetei, era destul de lămurită.

— Cutezi să mă reţii aici cu forţa brutală? exclamă tremurând de indignare Dolores. Au să mă caute şi atunci o să fie rău de d-ta şi de onorabila d-tale bandă!

— Nu purta d-ta grija mea, râse obraznic creolul. Se sculă şi merse spre cei doi tovarăşi de la uşă. Senorita rămâne deocamdată aici, până la noi ordine, porunci el. Unul din voi aduce calul acolo unde sunt şi ai noştri.

Vlăjganii dădură tăcuţi din cap.

— Nu chibzui prea mult propunerea mea, *senorita*

mia, zise sarcastic Honduras, înainte de a pleca şi el din încăpere. Eu sunt cam nerăbdător în chestii deastea şi, la urma urmei, aş putea pune o nouă condiţie pentru liberarea d-tale – şi anume, ca să mă faci stăpân pe Paraya şi fericit posesor al frumoasei d-tale mânuţe! încheie el cu un râs respingător.

— Mai bine moartea decât în mâna ta, ticălos ce eşti! izbucni Dolores, fără a se mai stăpâni.

Apoi se văzu singură, în neputinţă să întreprindă ceva pentru liberarea ei, căci trei bărbaţi de-o hotărâre sălbatică o păzeau. Se gândi la Zamara. Dacă negresa nu izbutea să capete legătură cu stăpâna ei captivă, aceasta era pierdută. Pentru moment Dolores nu putea face alta decât să aştepte ce se va întâmpla mai departe. Din fericire Honduras îi lăsase cel puţin lumina. Palidă şi într-o agitaţie extremă, Dolores se lăsă gândurilor negre pe bolovanul care-i servea drept scaun.

Afară sta unul din bandiţi de pază pe gang. Celălalt mersese cu Honduras în curte şi apoi dincolo, ca să ia calul negru al *donnei* Dolores. Pe când omul căuta calul, creolul aştepta înăuntrul zidurilor. Dar aproape îndată o înjurătură răguşită a tovarăşului său îl făcu să-l urmeze.

Murgul dispăruse! Oricât îl căutară, nu se arăta nici o urmă de el, căci iarba de stepă era şi aşa strivită de copitele celorlalţi cai. Ce se făcuse animalul? Zadarnică orice căutare. Trebuie că luase drumul înapoi spre casă, fără de călăreaţa lui. Afurisită complicaţie, căci de se întorcea calul fără de stăpână la *hacienda,* asta trebuia să devie semnalul unei mari alarme. Cu *peonii* repeziţi călări în căutare, Honduras însă voia mai bine să nu dea ochi.

— Să chibzuim ce-i de făcut! spuse el mânios. Nu

mai avem timp prea mult pentru ca să luăm o hotărâre!

Între timp reuşise să se apropie Zamora de ruine. Acolo părea că se petrecea ceva rău. Lămurit negresa auzise, din marginea pădurii, ţipătul ascuţit al stăpânei. Ea îşi lăsă calul acolo şi începu să se târască, ca un şarpe, pe pământ înainte. Templul vechi îi era cunoscut în toate colţişoarele lui şi aşa izbuti chiar să pătrundă înăuntru printr-altă parte, căci peste tot se aflau spărturi mari şi mici. O licărire de lumină slabă, deasupra unor ziduri, o călăuzea. Şi apoi putuse chiar auzi o parte din convorbirea dintre Honduras şi Dolores. Primejdia era mare şi zorea. Negresa era deşteaptă şi-şi spunea că, mai înainte de toate, trebuie să pună calul în siguranţa. Astfel ea se furişă fără zgomot iar afară, luă calul de frâu şi-l trase în grabă peste stepa, până după marginea întunecoasa a pădurii. Acolo, în apropierea bălanului ei, îl lega şi pe murg. Apoi se întoarse iarăşi la ruine; ştiu însa să se ascundă aşa de dibaci, că nu putea fi observata. Dolores trebuia eliberată, de-ar costa-o pe fata neagră şi viaţa ei proprie! Când, în cursul nopţii, nu se simţi nici un semn neliniştitor din afară, Honduras presupuse că murgul mai rătăcea prin pădure. Încet începea să se crape de ziuă. Acum socoti Honduras că venise ceasul răfuielii cu Dolores. Ori… ori…!

Când intră în gangul semiîntunecos, se dădu înapoi cu un blestem răguşit Pe podeaua de piatra zăcea lung banditul lăsat de pază! Nu se mişca, era mort. În jurul gâtului se înfăşura un zbilţ de curea, care-l sugrumase. Era una din acele groaznice arme aruncătoare, pe care le mai folosesc indienii, cureluşă mlădioasă, rezistenta, la capetele din faţă două bile de plumb. Unde loveau acestea în zbor, încolăcindu-se în jurul ţelului, orice

rezistenţă era zadarnică.

Honduras făcea spume de furie. Smuci uşa spre încăperea unde era Dolores. Uşa nu era măcar bine închisa. Felinarul mai ardea dar *donna* Dolores dispăruse. Împroşcând la înjurături avane, alergă afară, urmat de al doilea fârtat.

— Caii, răcni el. Nu poate fi încă departe! Aici e amestecată arăpoaica.

Pe când ei alergau spre animalele lor, care stau după o movilă, Dolores, care fusese eliberata de către Zamara, ajunsese în fuga mare la marginea pădurii. Începea să se lumineze de ziuă. Era nevoie de graba cea mai mare! Negresa nu găsise, în groaza ei, alt mijloc de scăpare, decât să înlăture din cale pe banditul străjer, aruncându-i de după un zid laţul sugrumător şi apoi sări şi o conduse pe stăpână la larg.

Cu respiraţia tăiată de graba alergării, cele două fete se aruncară pe caii lor, pornindu-i în goană nebună. Zamara călarea în urmă, acoperind-o pe stăpâna ei. Pierduse basmaua de pe umeri şi şedea pe jumătate goala pe spinarea bălanului ei, cu puşca englezească în mână.

Părăsind pădurea, cele două călăreţe galopau prin stepa ce se întindea largă dinaintea lor. Dar şi auzeau răcnetele sălbatice ale lui Honduras, care le urmărea călare cu tovarăşul său. Şi deodată Dolores observă că la aceştia doi se adăugase un al treilea călăreţ. De unde răsărise acesta, ea nu ştia, nici nu-şi putea bate acum mai mult capul, ca să se lămurească. Începu o urmărire sălbatică, emoţionantă.

Honduras voia să împiedice ca Dolores şi negresa, pe care acum o recunoştea bine în lumina dimineţii, să ajungă în apropierea *haciendei.* Clocotind de furie, o luase înaintea tovarăşului, pe calul său alb. Tot mai

mult se scurta distanţa despărţitoare. Caii banditţilor păreau a fi şi mai iuţi ca aceia ai fetelor, sau bărbaţii erau călăreţi mai buni. Încă puţine minute şi trebuiau să fie ajunse!...

Atunci Zamara se răsuci în şa şi ridică puşca. Ochi un moment. Împuşcătura trosni şi unul din urmăritori se prăbuşi din şa.

Era Diego Honduras!

În acelaşi moment ceilalţi doi renunţară la urmărire. Ajunseseră, de altfel, prea mult în ameninţătoarea apropiere a *haciendei.*

Peste puţine minute, mai apoi, Dolores şi Zamara pătrunseră în curtea *haciendei.* Erau salvate. Nici urmă nu se mai arăta de prigonitori.

Omul poliţiei, trezit între timp, luă lui Dolores un sever interogator. Dar de nici un folos, căci fata era atât de zguduită că nu da nici o lămurire. *Peoni* călări, trimişi în urmă, căutară pe urmăritorii necunoscuţi, dar nu-i găsiră, nici măcar pe cel doborât de pe cal de glonte. Poliţistul trebui să se dea mulţumit cu sărăcăcioasele declaraţii ale Zamarei şi trimese apoi o ştafeta grabnica la cea mai apropriata staţie poliţieneasca. Cazul luase o nouă înfăţişare.

*

*   *

În seara aceleiaşi zile se lămuri tot ce fusese atunci enigmă întunecoasă.

La poliţia din Merida se înfăţişă, după prânz, un tânăr, care se numea Juan del Paraya. Era fiul dat ca mort, cel alungat de tatăl său, *don* Miquel. Juan se făcuse vinovat, la una din mine, de un omor prin lovire, în urma căruia fugise, căzuse din ce în ce mai adânc şi, deoarece se rânduise singur printre cei morţi iar tatăl său rupsese orice legătură cu el, ajunse în societatea

unor cartofori şi gangsteri de profesie. Aceştia, fireşte, exploatară tot ce aflară, încetul cu încetul, de la noul tovarăş.

Astfel Diego Honduras, şeful, se puse în secret în legătură cu *donna* Dolores, care-l iubise foarte mult pe fratele ei, silind-o în mai multe rânduri pe fată, să procure sume ce aveau să-i fie predate lui Juan.

La urmă, Honduras puse la cale o lovitura în mare: înlătură pe bogatul *haciendero,* cu complicitatea vătafului-intendent Pedro. Acesta fură băiatului Iuka sacul cu şarpele-tontarello, aruncând reptila veninoasă în iatacul lui don Miquel del Paraya, omul dârz şi neîncovoiat, cu care Honduras nu ar fi putut trata.

De asta, fireşte, Juan nu ştiu nimic la început iar când, mai târziu, află, Honduras recunoscu, în mod cinic, omorul şi-l făcu să înţeleagă pe Juan să stea astâmpărat şi să facă mai departe pe mortul, dacă nu voia să fie arestat, el însuşi, ca omorâtor.

Juan, zănatic din fire, caracter fără tărie, dar nu chiar rău, în fond, se rugă de Honduras să-i înlesnească, cel puţin, o întrevedere cu Dolores, ca s-o poată asigura pe soră de nevinovăţia lui în moartea tatălui lor. Honduras îi făgădui aceasta, dar Juan nu se încrezu în el. Îl urmă, tainic, pe creol şi ajunse abia atunci la ruine, pe care le cunoştea, când cei doi bandiţi porniseră în goană, pe urma fetelor. El era cel de-al treilea călăreţ, fără ca Dolores să bănuiască asta.

Când Honduras căzuse împuşcat de negresă, tovarăşii se întoarseră în cea mai mare grabă înapoi, târând cu ei pe mort. Îl ascunseră, ca şi pe celălalt, sugrumatul, în pădure şi o luară repede la fugă.

Juan însă, lăsat singur, zguduit şi plin de remuşcări, luă marea hotărâre, să se predea. O şi făcu şi putu da dovezi sigure că intendentul Pedro, mituit de făgăduieli

ademenitoare, sta de mai mult timp în legături ascunse cu Diego Honduras.

În aceeaşi seară, Pedro fu arestat. Adevăratul asasin al lui *don* Paraya era prin aceasta găsit. Rodrigo Costario nu avea nimic de-a face cu această faptă sinistră. El căuta nopţile să se apropie de *hacienda,* numai pentru a o vedea pe Dolores, cunoştea însă de prin alte vremi pe cartoforul şi zurbagiul Honduras.

Juan del Paraya putea fi sigur că pedeapsa lui pentru acea lovitura, care pricinuise moartea, va fi uşoară, având în vedere căinţa lui sinceră, dovedită prin predarea de bună voie şi faptul că lovise în stare de tulburare pătimaşe.

Pe Dolores, pe de altă parte, numai dragostea de soră pentru el, nenorocitul şi numai teama că asprul părinte ar putea afla ceva de urmările fiului izgonit şi decăzut, o înclinase pe viteaza fată să intre în tratative cu mişelul Diego Honduras.

A doua zi chiar, Rodrigo Costario îşi recăpătă libertatea. Rana de glonte ce o căpătase în ultima lui călărie nocturnă provenea din puşca intendentului Pedro, care-l pândea, după ce mai înainte îi înlesnise lui Juan, care venise în taină la *haciendă,* să se poată furişa în iatacul sorii sale, Dolores. Fu numai o scurtă, zguduitoare, convorbire între frate şi soră. Dolores nu-i putu da decât prea slabe nădejdi că s-ar putea întoarce, fără pedeapsă şi ispăşire, printre oamenii onorabili. Atunci Juan se depărtase iarăşi, tot aşa de tainic şi în plină disperare.

Pedro îl scoase din curte, îl însoţi o bucata de cale, se întoarse apoi şi dădu de Rodrigo, care însă nu-l văzuse.

De teama ca fostul *peon* ar putea trăda vizita lui Juan, ceea ce trebuia să ducă şi la demascarea lui, a lui Pedro, acesta descarcă, de-a calare, un glonte în *peon.*

Acum toate erau descoperite, jocul său viclean, perfid, demascat şi spânzurătoarea îi era asigurata.

Abia a treia zi după aceste evenimente hotărâtoare, Rodrigo Costario se prezentă la *hacienda.* Dolores singură îl rugase să vie la ea. Simţea nevoia să spună tânărului greu încercat, câteva cuvinte calde.

Numaidecât Zamara îl conduse pe fostul *peon* în camera ce-o ocupa mai-nainte *don* Miquel.

Dolores căută cicatricea roşie peste obrazul bărbatului care fuse atât de crunt lovit pentru dânsa.

Ea îi luă cu caldă pornire mâna şi roşi totdeodată.

— Bietul meu tată ţi-a adus o mare jignire, şopti ea. Eu aş vrea ca prin vreo fapta mare, jertfitoare, să cer iertare pentru nedreptatea aceea, *senor* Rodrigo. Ce aş putea face pentru d-ta?

Palid sta tânărul *peon* în faţa ei.

— Nu mai o singură faptă ar putea exista, care m-ar face să uit pe vecii vecilor ce mi s-a întâmplat aici, *donna* Dolores, răspunse el respirând greu şi anume, ca fiica acelui om aspru, care m-a lovit, să mă fericească pe viaţă cu mânuţa ei, care e mai moale ca pumnul acela de fier al tatălui!

Dolores privi, adânc zguduită, pe vorbitor. Erau cuvinte mândre, pe care le rosteau gura lui – gura unui *peon!* – dar nu se simţi măcar jignită de asta.

Şi deodată se revărsă ca un torent de patimă din străfundul sufletului lui Rodrigo. Deschis, fără stăvilire, mărturisi, încă o dată, fierbintea, nestinsa lui dragoste pentru frumoasa fata.

— Nu unui *peon* dispreţuit ai întinde mâna d-tale, *donna* Dolores, adăugă el. Eu mă numesc, de fapt, Jose del Siparo, sunt fiul unic al fostului primar din Campeche, dar silit de ruinarea financiară a casei noastre să slujesc sub nume străin – şi să cobor pană

la treapta de *peon.* Blazonul onoarei mele nu e însă nici o pată şi pot la orice ceas, să reiau vechiul meu nume cinstit. Atârnă de d-ta, *donna* Dolores, dacă rămân *peonul* Rodrigo Costario – sau dacă încep ca Jose del Siparo lângă d-ta, del Paraya, o nouă viaţă.

Să mai descriem amănunţit cititorilor noştri, cum a decurs mai departe această importantă convorbire? Găsim că e de prisos. Ajunge atât, să spunem că şi aici, ca totdeauna, dragostea a două fiinţe tinere a biruit ultimele piedici.

Secretul inimoasei donna Dolores tot adusese, la urma urmei, fericirea ei.

SFÂRŞIT

TRENUL DISPĂRUT

Spovedania lui Herbert de Larnac – azi închis la Marsilia şi condamnat la moarte – a aruncat o oarecare lumina asupra unei crime clasate printre cela mai misterioase ale secolului şi, cred, fără precedent în analele judiciare. Deşi cercurile oficiale păstrează, în cazul de faţa, o rezerva extremă şi în ciuda puţinelor informaţii procurate presei, anumite indicaţii îngăduiesc să se considere spusele criminalului ca demonstrate în fapt şi să se admită că, în sfârşit, aceasta ciudata problemă a fost definitiv rezolvata. Şi fiindcă e vorba de o afacere petrecuta acum douăzeci de ani, a cărei importanţă a scăpat, pe vremea aceea, publicului, din pricină unei crize politice care absorbea atenţia obştească, ar fi bine să expunem faptele aşa cum s-au petrecut. Împrumutăm amănuntele din articolele pe care le-au publicat, pe vremuri, ziarele din Liverpool, din dosarul anchetei privind pe mecanicul John Slender şi din registrele pe care ni le-au pus la dispoziţie, cu multa bună voinţă, *the London and West Coasfe Company.*

La 3 Iunie 1890, un domn, afirmând ca se numeşte Louis Caratal, a cerut sa vadă pe dl. James Bland, şeful de gară a lui *London and West Coast Central Station,* la Liverpool. Acest domn Caratal era un bărbat între două vârste, mărunt, negricios şi adus de spinare din pricina unei deformaţii a coloanei vertebrale. Avea ca tovarăş un individ de statură impunătoare, dar ale cărui apucături respectuoase şi zelului plin de atenţie faţă de el, dovedeau că depindea de dl. Caratal. Acest tovarăş sau prieten, al cărui nume nu s-a aflat niciodată, era cu siguranţă străin şi, probabil, după tenul său negricios,

un spaniol sau un american din sud. S-a observat că purta, sub braţul stâng, o mică geantă neagră de piele; un funcţionar al biroului central, care avea ochi buni, a observat chiar că acesta-şi prinsese de mâna geanta, cu o cureluşa.

În primul moment nu s-a dat faptului o importanţă deosebită: evenimentele, însă, au făcut, mai târziu, să i se dea. Dl. Caratal a fost introdus în biroul d-lui Bland. Tovarăşul său a rămas afară.

Chestiunea d-lui Caratal se rezolvă foarte repede. Sosise chiar în după amiaza aceea din America Centrală. Afaceri de cea mare gravitate îl chemau la Paris, fără să-i îngăduie să piardă o clipă. Pierzând expresul de Londra, cerea formarea unui tren special. Nu se uita la preţ: timpul singur îl interesa şi primea toate condiţiunile societăţii, numai să se puie grabă.

Dl. Bland sună, chemă pe dl. Potter Hood, şeful exploatării şi rândui totul în cinci minute. Trenul urma să plece peste trei sferturi de oră sau un ceas. O locomotivă puternică – Rochdale Nr. 247, astfel era trecută în registrele societăţii – fu cuplată la două vagoane, urmate de un furgon pentru conductor. Vagonul al doilea cuprindea, că de obicei, patru compartimente: un salon şi un fumoar şi tot aşa şi cel de al doilea. Se dădu călătorilor primul compartiment, care era cel mǎi apropiat de maşină, iar celelalte trei, rămaseră goale. Ca mecanic a fost desemnat James Mc. Pherson, care se afla în serviciul societăţii de mai mulţi ani iar ca fochist, William Smith, numit de curând în acest post.

Dl. Caratal, după ce părăsi biroul şefului de gară, se îndreptă spre tovarăşul lui. Amândoi dădeau semnele celei mai vădite nerăbdări. După ce plătiseră preţul cerut, care era de 50 lire şi 5 şilingi de milă, au rugat

să li se arate compartimentul pe care urmau să-l ocupe; se instalară imediat, deşi ştiau că până la plecare mai aveau aproape un ceas.

Între timp, în biroul din care abia ieşise dl. Caratal, se produsese o coincidenţă stranie. Cererea unui tren special nu prea este cava excepţional într-un oraş care e un mare centru comercial: dar două în aceeaşi după amiază, e un fapt ce nu prea se petrece zilnic. Or, abia isprăvise formele dl. Bland cu dl. Caratal, că un nou călător veni să-i ceară acelaşi lucru.

Acesta era un domn Horace Moore, cu o înfăţişare distinsă şi cu apucături militare. O serioasă şi neaşteptată indispoziţie a nevestei lui îl silea, aşa afirma el, să plece neîntârziat la Londra. Neliniştea şi mâhnirea lui erau atât de evidente, încât dl. Bland făcu tot ce-i stătu în putinţă spre a-i da satisfacţie. Ca să se formeze? Un al doilea tren special, nici nu putea fi vorba, căci primul complica şi aşa destul serviciul. Nu mai rămânea decât o soluţie şi anume ca dl. Moore să împartă cheltuiala cu dl. Caratal şi să călătorească în celălalt compartiment gol, în cazul că acesta din urmă ar fi refuzat să-l admită în compartimentul său. Aranjamentul acesta părea că nu va trezi nici o obiecţie, totuşi, de la primele propuneri ale d-lui Potter Hood, dl. Caratal refuză categoric. Plătise trenul, înţelegea să beneficieze singur de el. Nici un argument nu putu să-l înduplece, aşa că trebuiră să renunţe la aceasta soluţie.

Dl. Horace Moare se retrase, în prada celei mai vii nelinişti, aflând că nu mai există alt mijloc decât să aştepte personalul de şase.

Precis la ora 4 şi 31 minute, trenul, cu care plecau dl. Caratal şi tovarăşul său, părăsi staţia Liverpool. Linia era liberă şi până la Manchester nici o oprire nu urma

să se mai facă.

Trenurile de pe reţeaua *London and West Coast* se folosesc de liniile altei societăţi până la acest oraş, la care trenul special ar fi trebuit să ajungă înainte de ora 6. La 6 şi un sfert, birourile de la Liverpool avură o surpriză vecină cu consternarea, la primirea unei telegrame din Manchester în care li se vestea că trenul nu sosise încă. Staţia Saint-Helens, situată între cele două oraşe fiind întrebată, dădu următorul răspuns:

„JAMES BLAND, şef de gară, Central L. And W. C. Liverpool.

Specialul trecut ora 4.52 precum fusese fixat – DOWSER, Saint-Helens”.

Era ora 6.40 când s-a primit această telegramă. La ora 6.50 sosi un al doilea mesaj din Manchester:

„Nici un semn de la specialul anunţat”

Şi peste alte zece minute sosi o nouă telegramă, mai uimitoare încă:

„Presupunem vreo eroare în grafica specialului! Trenul local de la Saint-Helens, care trebuia să-l urmeze, a sosit fără a-l fi văzut. Rugam telegrafiaţi instrucţiuni. — MANCHESTER”.

Cazul căpătă o întorsătură neverosimilă. Totuşi, birourile de la Liverpool se simţiră, într-o anumită privinţă, liniştite de această ultimă telegramă. Dacă trenul special ar fi avut un accident, nu se putea admite ca trenul local să fi trecut, fără să observe ceva, pe aceeaşi linie. Şi totuşi, ce era de crezut? Unde

putea fi trenul? Fusese garat, pentru un motiv oarecare, spre a lăsa să treacă personalul? O atare explicaţie era justificată, la rigoare, prin necesitatea vreunei reparaţii. Se telegrafie tuturor staţiilor situate între Saint-Helens şi Manchester. Şeful gării şi directorul exploatării, amândoi foarte îngrijoraţi, aşteptară la aparat telegramele ce trebuiau să-i informeze cu privire la soarta trenului. Răspunsurile sosiră în ordinea cererilor, care corespundea ordinei staţiilor, începând de la Saint-Helens:

„Specialul trecut ora cinci. — COLLINS GREEN”.
„Specialul ora cinci şi şase – EARLESTOWNE”.
„Specialul trecut ora cinci şi zece. — NEWTON”.
„Specialul trecut ora cinci douăzeci. KENYON JUNCTION”.
„Nici un tren special trecut pe aici. — BARTON MOSS”.

Cei doi şefi de serviciu se priviră uluiţi.

— Am treizeci de ani de serviciu, zise dl. Blând şi n-am mai pomenit aşa ceva.

— E în adevăr unic, domnule, e o afacere inexplicabila. Fără îndoială că specialul a avut un accident între Kenyon Junction şi Barton Moss.

— Daca nu mă înşeală memoria, nu exista, în partea aceea, nici o linia de garaj. Trebuie deci ca trenul special să fi deraiat.

— Dar atunci cum se face ca personalul de 4 şi 50 n-a observat nimic, deşi a trecut pe aceeaşi linie?

— Nu ne putem opri la ipoteze, domnule Hood. Aşa trebuie să fie. Poate că personalul a făcut vreo observaţie de natură să lumineze, oarecum, acest mister. Ca să obţinem detalii mai amănunţite voi

telegrafia la Manchester şi să dăm instrucţiuni la Kenyon Junction spre a se examina linia pana la Barton Moss.

Răspunsul de la Manchester nu întârzie.

„Mereu fără informaţii despre Special. Mecanicul şi fochistul personalului asigura nici un accident între Kenyon Junction şi Barton Moss. Linia libera neavând nimic anormal. — MANCHESTER”.

— Am să le-o fac şi mecanicului şi fochistului, rosti supărat dl. Bland! Au trecut ca idioţii, fără să observe, lângă o catastrofă. Fireşte, specialul a deraiat fără să strice linia. Cum? Iată un lucru pe care mărturisesc că nu-l înţeleg. Dar totuşi trebuie să fie aşa; şi dintr-o clipă într-alta vom primi, de la Kenyon Junction sau de la Barton Moss, o telegramă prin care ni se anunţă că trenul a fost găsit în josul vreunui rambleu.

Precizarea d-lui Blând nu se înfăptui. Peste o jumătate de oră s-a primit, din partea şefului staţiei Kenyon Junction, următoarea telegramă:

„Nici o urmă a specialului dispărut. Este absolut sigur că a trecut aici, dar că n-a ajuns la Barton Moss. Desprins locomotivă tren marfa şi însumi explorat linia. Pretutindeni găsit linia liberă şi nici un semn accident”.

Deznădăjduit, dl. Bland îşi smulgea părul.

— Dar e curată nebunie, Hood! strigă el. Nu se poate ca, în Anglia, un tren să se evapore aşa, ziua în amiaza mare. E o absurditate. O maşina, un tender, doua vagoane, un furgon şi cinci oameni… toţi aceştia dispăruţi pe o linie directă! Dacă până într-o oră nu obţin o informaţie precisa, plec, cu inspectorul Collins,

în anchetă.

Informaţia precisă fu obţinută în sfârşit, datorita unei noi telegrame din Kenyon Junction:

„Regretăm să v-anunţăm că a fost găsit, în mărăciniş, la doua mile un sfert staţie, cadavrul John Slater, mecanicul specialului, Slater căzut maşina prăbuşit şanţ. Răni la cap care au pricinuit moartea. Cercetare amănunţită a locurilor n-a dat iveala urma specialului dispărut”.

Am mai spus că o criză politică zguduia în zilele acelea Anglia. Pe de alta parte, câteva evenimente grave, întâmplate la Paris, au contribuit să îndepărteze atenţia publică: un scandal uriaş ameninţa, în existenţă sa, guvernul francez şi, în onoarea lor, un anumit număr de personalităţi. Toate acestea au ocupat, din belşug, presa, astfel că dispariţia trenului special nu a impresionat opinia publică aşa cum ar fi impresionat-o în vremuri mai puţin turburi. Mai multe ziare din Londra n-au văzut aici decât o ingenioasă păcăleală, până în ziua în care ancheta judecătorului, cu privire la nefericitul mecanic, fără să dea totuşi nici un rezultat hotărât, îi convinse că, în adevăr, se petrecuse o dramă.

Însoţit de inspectorul Collins, şeful serviciului de siguranţă al societăţii, dl. Blond, plecă, chiar în seara aceea, la Kenyon Junction. Cercetările lor, întreprinse în tot cursul zilei următoare, n-au dat nici un rezultat. Nu numai că nu s-a găsit nici o urmă a trenului dispărut, dar nici nu s-a putut da măcar o lămurire acceptabilă.

Totuşi, pe de altă parte, raportul inspectorului Collins, raport pe care-l am sub ochi în clipa când scriu

acestea, arăta că împrejurările prielnice unei dispariţii erau mai numeroase de cât s-ar putea crede.

„Pe toată lungimea, între aceste două staţii, spunea el, linia străbate o regiune de uzine şi mine de cărbuni. Printre aceste mine, unele sunt în plină exploatare iar altele au fost lăsate în părăsire. Nu există mai puţin de douăsprezece care, printr-o minusculă reţea de cale ferată îngustă, îşi înşiră vagonetele până la linia cea mare.

Fireşte, nu vom ţine nici o socoteală de ele. Dar mai sunt alte şapte uzine care se împreună, cu ajutorul unor macazuri, cu linia principală astfel ca să asigure transportul direct al producţiei de la mină până la marile centre distribuitoare. Fie care din aceste linii n-are, de altminteri, decât o lungime de câteva mile. Patru din şapte aparţin unor mine secate sau, cel puţin, ne mai exploatate în prezent şi anume: minele *Redgauntlet*, *Hero*, *Slough of Despond* şi *Heartsease*, dintre care ultima a fost, acum zece ani, una din cele mai importante mine din Lancashire. Putem face abstracţie de ea în cercetările noastre căci, spre a se preveni orice eventualitate a unui accident, s-au scos şinele cele meri apropiate de linia mare, astfel că nu mai exista nici o legătura.

„Mai rămân trei alte linii laterale ducând:

A) la uzinale Camstock;

B) la mina Grand Ben;

C) la mina Perseverance.

Din aceste trei linii, aceea de la Grand Ben nu depăşeşte, în lungime, un sfert de mila şi se sfârşeşte lângă o grămadă de cărbuni care aşteaptă să fie ridicaţi ca să descurce intrarea minei. Totuşi acolo nu s-a observat nimic deosebit. Linia de la mina Camstock a rămas blocata în tot cursul zilei de 3 din pricina unei

încărcări de 16 vagoane cărbuni. Cât despre linia minei Perseverance e dubla şi este foarte activa din pricina marelui ei debit. La 3 Iunie, lucrul s-a efectuat ca de obicei. Sute de oameni şi, în special, echipa de muncitori au lucrat de la un capăt la celălalt al liniei, care are o întindere de doua mile şi un sfert: nu s-ar putea concepe, deci, ca un tren să fi trecut pe acolo pe neaşteptate, fără să fi atras atenţia tuturor. Vom remarca, sfârşind, că această legătură e mai apropiată de Saint-Helens decât locul unde a fost descoperit cadavrul mecanicului şi avem toate motivele sa credem că trenul trecuse de locul acesta înainte de a dispare.

„În ce priveşte pe John Slater, starea cadavrului şi rănile pe care le avea nu îngăduie nici o ipoteza. Singurul lucru ce se poate spune, e că, după toate probabilităţile, nefericitul a căzut de pe locomotivă. Cum a căzut şi ce i s-a întâmplat cu maşina după căderea lui, iată atâtea întrebări în privinţa cărora nu mă simt destul de calificat ca să emit o părere personală”.

Şi inspectorul conchide dându-şi demisia, căci ziarele din Londra îl jigniseră grav, acuzându-l de incompetenţă.

A trecut o lună, în timpul căreia poliţia şi societatea căilor ferate au procedat, simultan şi în zadar, la cercetări amănunţite.

Zilnic, publicul deschidea ziarele cu siguranţa că va găsi dezlegarea acestui mister ciudat. Dar săptămânile treceau pe rând şi soluţia întârzia. În plină zi, într-o după amiază de Iunie, în regiunea cea mai populată a Angliei un tren cu toţi pasagerii săi dispăruse ca şi cum arta subtilă a unui chimist l-ar fi volatilizat.

Dintre numeroasele ipoteze propuse de ziare sau de

particulari, doua sau trei au fost destul de verosimile ca să trezească interesul publicului. Un amator logician, destul de cunoscut prin agerimea lui, a încercat, în ziarul *Times,* să rezolve problema într-un chip critic şi semi ştiinţific. Va fi de ajuns să dăm aici un extract din scrisoarea sa; amatorii de senzaţional o vor regăsi în întregime în numărul de la 13 Iulie:

„Este unul din principiile elementare ale raţionamentului practic, scrie corespondentul lui *Times*, ca, imposibilul odată eliminat, ceea ce rămâne, fie chiar neverosimil, trebuie să cuprindă adevărul. Ştim precis că trenul a părăsit staţia Kenyon Junction şi mai ştim precis ca n-a ajuns la Barton Moss. Trebuie să consideram ca eminamente neverosimil şi totuşi posibil, că a luat-o pe una din cele şapte linii de legătură existente; dar fiind evident că un tren nu poate circula acolo unde lipsesc şinele, putem reduce soluţiile noastre neverosimile la cele trei linii pe care se poate circula şi anume pe linia uzinei Camstock, Grand Ben şi Perseverance. Există, cumva, o societate secretă de minieri, o „*Camorra*” engleză, în stare să distrugă, cu o singură lovitură, un tren cu toţi pasagerii lui? E neverosimil, dar nicidecum imposibil. N-aş putea, mărturisesc, să sugerez altă soluţie. Credinţa mea, foarte neta, e că societatea ar trebui să exercite o supraveghere riguroasă asupra acestor trei linii şi a lucrătorilor care lucrează acolo în mine. Cercetări făcute cu prudenţă la cei care împrumuta bani pe amaneturi, de prin partea locului, ar da, poate, lămuriri folositoare”.

Pornind de la un om a cărui autoritate în materie era recunoscută, ideea aceasta a impresionat adânc opinia publică. Dar, în acelaşi timp, a ridicat o opoziţie violentă din partea acelora care au socotit-o absolut

jignitoare faţă de o categorie de cetăţeni muncitori şi oneşti. Aceşti protestatori au fost sfidaţi însă de a găsi o propunere mai verosimilă. Atunci aceştia dădură la iveală două răspunsuri tot atât de fanteziste (*Times* din 7 şi 9 Iulie). După primul răspuns, trenul, după ce a deraiat, s-a cufundat în canalul Lancashire-Straffordshire, care porneşte paralel cu calea ferată pe o distanţă de o sută de metri. Al doilea răspuns semnala ca suspect portofelul ce părea că constituia singurul bagaj al călătorilor şi se pretindea că ar fi putut conţine foarte bine un exploziv nou, de o putere distrugătoare uriaşă. Dar gluma era evidentă, fiindcă nu se putea presupune ca un tren să poată fi pulverizat în întregime fără ca şinele să fie, câtuşi de puţin, stricate. Astfel cercetările ajunseseră într-un impas, când deodată se petrecu un incident neprevăzut.

D-na Mc. Pherson, soţia lui James Mc. Pherson, conductorul trenului special, primi o scrisoare din partea soţului ei. Scrisoarea aceasta, francată din New-York, era datată de la 5 Iulie 1890 şi ajunse la destinaţie la 14. Autenticitatea ei fu pusă la îndoială, dar d-na Mc. Pherson garantă că era scrisul soţului ei şi faptul că scrisoarea conţinea şi 500 de dolari în bancnote, fu deajuns să înlăture orice idee de mistificare. Scrisoarea nu dădea nici o adresă şi suna astfel:

„Draga nevasta,

M-am gândit mult şi găsesc că e foarte greu să te părăsesc pe tine cât şi pe Lizzie. Mă silesc să lupt dar sunt mereu îngrijorat de soarta voastră. Cu această sumă puteţi trece amândouă Atlanticul. Vapoarele de la Hamburg, care fac escală la Southampton, sunt vapoare foarte bune şi mai ieftine ca acelea de la

Liverpool. Dacă aţi putea veni aici şi să trageţi la casa Johnston, voi încerca să vă trimit un răvaş, spre a vă fixa o întâlnire. Pentru moment, am greutăţi şi nu prea sunt fericit, căci nevoia de a vă jertfi pe voi a fost o mare lovitură pentru mine. Dar destul pentru acum. Soţul tău, care te iubeşte.

James Mc. Pherson"

S-a sperat, o clipă, că aceasta scrisoare va arunca puţină lumină în chestia trenului dispărut; cu atât mai mult cu cât se stabilise ca un călător, ale cărui semnalmente se potriveau întocmai cu acelea ale conducătorului Mc. Pherson, luase, la 7 Iunie, la Southampton sub numele de Summers, vaporul *Victoria,* care face ruta între Hamburg şi New-York. D-na Mc. Pherson şi sora ei, Lizzie, conformându-se celor cuprinse în scrisoare, plecară la New-York unde stătură trei săptămâni în casa Johnston, dar nu primiră nici o ştire din partea celui dispărut. Fără îndoială că-şi dăduse seama, din indiscreţiile presei, ca poliţia se slujea de ele spre a pune mâna pe dânsul, astfel ca cele doua femei, văzând că nu mai vine, se înapoiata amărâte la Liverpool.

Ancheta n-a mai putut stabili nimic până în anul 1908 în care ne aflăm acum. Oricât de necrezut ar părea faptul, nu e mai puţin adevărat că, timp de 18 ani, nu s-a produs nici un eveniment nou care să risipească taina ce învăluia ciudata dispariţie a trenului în care se afla Caratal şi tovarăşul lui. În urma unei minuţioase anchete, privitoare la cei doi călători, s-a stabilit că acest Caratal era un agent politic şi un financiar bine cunoscut în noul continent, că manifestase, în timpul călătoriei sale în Europa, o nerăbdare vădită de a ajunge cât med repede la Paris

şi că tovarăşul său, înscris în lista pasagerilor sub numele de Eduardo Gomez, era un om violent şi arţăgos, dar foarte devotat lui Caratal, a cărui slăbiciune fizică o ocrotea. Se cuvine să adăugăm că nu s-a obţinut, de la Paris, nici o informaţie asupra motivelor care au putut sili pe Caratal să-şi grăbească atâta călătoria. Astfel stăteau lucrurile când apăru, în ziarele din Marsilia, spovedania lui Herbert de Larnac, osândit la moarte fiindcă omorâse pe un oarecare negustor Bonvallot. O reproducem textual:

„Aducând la cunoştinţa publicului acest document, nu cedez nici unui sentiment de vanitate sau de şarlatanism, deoarece aş putea, prea bine, să mă fălesc cu o duzină de alte isprăvi nu mai puţin măreţe. Dar e necesar ca anumiţi domni de la Paris s-o ştie: dacă sunt în stare să dau pe faţă ceea ce s-a întâmplat cu dl. Caratal, sunt în stare, de asemeni, să denunţ pe instigatori şi mobilul crimei, afară doar dacă măsura graţioasă pe care mă aştept că o vor lua, pentru a evita neplăcerile, nu va interveni repede. Consideraţi-vă deci preveniţi, domnilor, atât cât mai e vreme încă. Îl ştiţi pe Herbert de Larnac. Ştiţi că la el gestul urmează repede ameninţării. Grăbiţi-vă, deci, altminteri sunteţi pierduţi!

Pentru moment n-am să rostesc nume. Daca aş pronunţa nume, cine ar crede! Mă voi margini să spun doar, cu câtă iscusinţă am dus la bun sfârşit afacerea. Am slujit cinstit pe acei care s-au folosit de mine; nu mă îndoiesc că vor proceda la fel cu mine, sper şi până în ziua în care voi avea siguranţa trădării lor, mă voi abţine de la o divulgare ce-ar turbura Europa. O! Dar în ziua aceea… Dar e de prisos să mai stăruiesc!

Aşadar, în 1890, a avut loc la Paris un proces vestit,

urmarea unui monstruos scandal financiar şi politic. Gradul de monstruozitate pe care l-a atins acest scandal, n-a fost niciodată ştiut de nimeni, afară de câţiva agenţi secreţi ca mine. Ameninţa onoarea şi viitorul câtorva din cele mai importante personaje ale Franţei. Văzut-aţi un joc de popice: stau înfipte ţepene, ţanţoşe, ghiuleaua soseşte de departe. Şi „Pac! Pac!” Iată că toate popicele cad pe rând... Închipuiţi-vă, acum, că în locul acestor popice ar fi anumiţi francezi de cea mai înaltă vază: Dl. Caratal a fost ghiuleaua ce venea de departe. Dacă sosea „Pac! Pac! Pac!” Se prăbuşeau cu toţii. S-a hotărât ca el să nu mai sosească.

Nu am pretenţia să afirm că toţi îşi dădeau seama de ceea ce se va întâmpla. Repet, însă, că interese mari, atât financiare cât şi politice, erau în joc. S-a constituit un sindicat spre a dirija afacerea. Câţiva din cei caii şi-au dat adeziunea, abia cunoşteau ce se plănuia. Alţii, în schimb, au înţeles-o foarte bine şi pot fi pe deplin convinşi că nu le-am uitat numele. Cu mult înaintea plecării sale din America, ştiam prin numeroase înştiinţări, sosirea iminenta a lui Caratal şi că mărturia lui îi va zdrobi. Sindicatul dispunea de mari capitaluri, nesfârşite chiar. A însărcinat, deci, pe un agent capabil sa manipuleze aceasta pârghie uriaşă. Avea nevoie de un om activ, hotărât, care să se adapteze împrejurărilor; a unui om, în sfârşit, aşa cum se găseşte unul la un milion. A ales pe Herbert de Larnac şi recunoscu că a avut dreptate.

Am trebuit să aleg, la rândul meu, subordonaţii mei, apoi să folosesc resursele pe care le da banul şi să împiedic pe Caratal să ajungă vreodată la Paris. Cu energia care mă caracterizează, abia mi-am primit mandatul că m-am şi pus pe lucru spre a-l îndeplini în

chipul cel mai potrivit.

Am trimis în America un om de încredere, cu misiunea de a urmări pe Caratal în timpul călătoriei sale. Dacă omul meu ar fi ajuns la timp, niciodată vaporul n-ar fi acostat în port. Dar vai! A sosit prea târziu, adică după plecarea vaporului. Am închiriat un brick ca să barez calea vasului. Dar şi de data asta soarta a fost împotriva mea. Totuşi, asemenea marilor organizatori, am prevăzut insuccesul şi aveam la îndemâna o serie de soluţii dintre care măcar una trebuia sa fie buna. N-ar trebui să se creadă că exagerez dificultăţile misiunii mele şi tot astfel că un vulgar asasinat ar fi rezolvat totul. Nu trebuia să distrugem numai pe Caratal dar şi documentul lui şi pe deasupra pe tovarăşii lui, în cazul că am fi avut motiv că ştiau secretele sale. Notaţi că toată lumea aceasta, temându-se de un atentat, se păzea straşnic. Tocmai de aceea, treaba îmi convenea de minune, căci acolo unde alţii se dau înapoi, speriaţi, eu sunt perfect stăpân pe mijloacele mele.

Mi-am luat măsurile ca să primesc pe Caratal la Liverpool; şi l-am aşteptat cu atât mai multă nerăbdare cu cât ştiam că, la rândul său, de-ndată ce ajunsese la Londra luase cu el o gardă numeroasă. Tot ce urma să se facă trebuia neapărat să se îndeplinească între clipa în care punea piciorul pe cheiul de la Liverpool până când va ajunge la capătul căii ferate London and West Coast. *Am conceput şase planuri, unul mai bun ca celălalt: însăşi mişcările lui Caratal trebuiau să decidă care din aceste planuri urma să fie pus în aplicare. La orice ar fi făcut Caratal eram gata. Dacă se oprea la Liverpool, eram gata. Dacă lua un tren obişnuit, un expres, un tren special, eram gata. Am prevăzut totul şi am luat masuri pentru toate.*

Se înţelege că nu puteam săvârşi totul numai eu. Ştiam, oare, mecanismul căilor ferate engleze? Dar nu există ţară pe lume în care banul să nu trezească bunăvoinţă şi nu mi-a trebuit mult ca să-mi asigur concursul unuia din cei mai iscusiţi oameni din Anglia. Am spus că nu voi rosti nici un nume; dar nu voi săvârşi nedreptatea să-mi atribui numai mie reuşita. Aliatul meu englez era demn de această alianţă. Cunoştea perfect reţeaua liniei London and West Coast *şi avea la îndemână o trupă de lucrători inteligenţi şi siguri. Concepu ideea. Am cumpărat mai mulţi agenţi ai societăţii, printre care şi pe James Mc. Pherson. Ştiam, pe de altă parte, că acesta avea cei mai mari sorţi să fie ales conductor în cazul formării unui tren special. Am sondat pe John. Slater, mecanicul, dar, întâmpinând din partea sa o oarecare împotrivire periculoasă, am renunţat. Nimic nu ne garanta că dl. Caratal va călători cu un tren special; totuşi lucrul acesta părea foarte probabil, în vederea importanţei extreme ce avea pentru el faptul ca să nu-şi întârzie cu o clipă sosirea la Paris. Am procedat în consecinţă şi am rânduit totul cu mult înaintea apariţiei vaporului pe coasta engleza. Un amănunt nostim: aveam un agent pe vaporaşul-pilot, care conducea vasul lui la acostare.*

În clipa în care Caratal a debarcat la Liverpool, am înţeles că presimţea pericolul, de oarece luase masuri. Adusese cu el un om de temut, anume Gomez, înarmat şi dispus să facă uz de arme. Acest Gomez ţinea hârtiile secrete ale lui Caratal; fireşte că urma să le apere cu aceiaşi râvnă cu care ar fi apărat pe stăpânul său. Eram sigur că Gomez ştia totul. A înlătura pe Caratal, fără a înlătura pe Gomez, era absolut de prisos. Trebuiau distruşi, neapărat, amândoi. Cererea unui tren special a favorizat mult planurile noastre. Doi

din cei trei inşi care alcătuiau personalul trenului erau cumpăraţi de noi pe sume ce le asigura independenţa pe toată viaţa. Nu merg ca toate popoarele şi m-au costat mai mult.

Am vorbit de agentul meu englez – om de mare viitor în cazul că o boala de gât nu-l va răpune înainte de vreme. Conducea totul la Liverpool, în vreme ce eu însumi, din hanul de la Kenyon – care îmi slujea de post – aşteptam semnalul convenit, ca să acţionez. Îndată ce a fost hotărâtă formarea unui tren special, am primit din partea lui o telegramă în care mă înştiinţa de clipa când urmau să fie gata. În acelaşi timp, sub falsul nume de Horace Moore, a solicitat, la rândul său, pentru sine, alcătuirea unui al doilea tren special, sperând ca astfel sa fie admis a călători cu Caratal, ceea ce eventual ne putea fi de mare folos.

Dar Caratal, care se ferea, refuza să admită pe cineva. Agentul meu părăsi gara pe o uşă, se înapoie pe cealaltă şi se vârî în furgonul conductorului Mc. Pherson, cu care făcu drumul.

La rândul meu n-am stat cu mâinile în sân. În locul ales de noi, unde se ramifica linia principală, legătura era tăiată pentru moment: ca s-a racordăm din nou erau deajuns câteva şine. Le-am pus, fără să trezim atenţia cuiva, cu ajutorul unei echipe de muncitori. Traversele, şinele, macazurile şi toate uneltele le-am luat de pe o linie de garaj părăsită şi am lucrat cu atâta râvnă încât totul a fost gata cu mult înaintea sosirii trenului special. Şi când a sosit, s-a îndreptat atât de uşor pe linia laterală, încât am impresia că nici unul din călători n-a simţit cea mai mică zguduitură la schimbarea macazului.

După planurile noastre, fochistul Smith trebuia să cloroformizeze pe mecanicul John Slater şi odată fapta

aceasta împlinită, urma ca el să dispară împreună cu ceilalţi. Sub acest raport, dar numai sub acest raport, planurile noastre au dat greş (căci nu vorbesc de criminala nebunie săvârşită de Mc. Pherson, în ziua în care a scris soţiei sale). În adevăr, fochistul nostru a procedat cu atâta neîndemânare încât Slater, zbătându-se, a căzut de pe locomotivă. Fără îndoială norocul nostru a fost că şi-a frânt gâtul în cădere; totuşi accidentul rămâne o pată a acestei isprăvi, care altminteri ar fi fost cu adevărat una din acele capodopere ce nu poate fi contemplată decât cu o admiraţie mută. Pentru cine se pricepe, John Slater a fost singurul punct slab al admirabilelor noastre combinaţii. Îţi poţi permite să fii sincer după un triumf: de aceea proclam că John Slater a fost singurul nostru punct slab.

Aşadar, iată trenul special intrat pe linia construită de noi şi care avea o lungime de doi km – peste o milă, ca să fiu mai exact. Linia aceasta duce, sau, mai degrabă, ducea la Heartsease, una din principalele mine de cărbuni din Anglia. La întrebarea cum de s-a făcut că nimeni n-a observat trecerea trenului pe această linie, voi răspunde că era construită într-o tranşee adâncă şi că nu putea fi văzută decât de cineva care ar fi stat pe marginea taluzului. E drept că se afla cineva acolo şi acela eram eu. Voi spune ceea ce am văzut.

Ajutorul meu manevra acul macazului ca să îndrepte trenul pe linia a ceasta. Avea cu el patru oameni înarmaţi, astfel că, în cazul unei deraieri, ceea ce se prea putea, din pricina macazului ros de rugina, aveam putinţă să ne aruncăm asupra călătorilor. Odată rolul acarului terminat, toată răspunderea trecea asupra mea. Am aşteptat, înarmat şi eu, în tovărăşia a

doisprezece oameni, la rândul lor înarmaţi, într-un loc ce domină de sus deschizătura minei. Orice s-ar fi putut întâmpla, eram gata.

După ce trenul o luă cu bine pe linia a doua, Smith încetini mersul, apoi îi dădu iarăşi toată presiunea de viteză şi sări de pe locomotivă, mai înainte de a fi prea târziu. Mc. Pherson şi complicele meu englez procedară la fel. Poate că încetinirea momentană a trenului a trezit mai întâi atenţia călătorilor, dar trenul îşi recăpătase viteza când figurile lor apăruseră la fereastră. Am zâmbit văzând încremenirea lor. Închipuiţi-vă ce sentimente aţi avea în cazul că, scoţând capul pe fereastra unui tren de lux, aţi zări deodată o linie părăsită, ruinată şi ruginită. Respiraţia trebuie să li se fi oprit în clipa în care au constatat că nu Manchester ci moartea îi aştepta la capătul acestui traiect sinistru.

În răstimpul acesta trenul lor, repezit cu o iuţeală înnebunitoare, se clătina, sălta, ţipa din toate osiile. Vedeam de aproape feţele lor. Mi se pare că dl. Caratal se ruga, căci aveam impresia că văd nişte mătănii între degetele lui osoase.

Celălalt mugea ca un taur care miroase sânge la abator, ne văzu în picioare, pe taluz şi ne făcu semne disperate, apoi smulgându-şi geanta de pe cureaua legată de mâna, ne-o aruncă. Era cu neputinţă să ne înşelăm asupra gestului: acolo erau documentele acuzatoare şi ni se oferea tăcerea, în cazul ca le acordam viaţa. Am fi fost bucuroşi să le îndeplinim cererea, dar afacerile sunt afaceri, iar soarta trenului nu mai depindea de noi.

Mugetele încetară când, cu un zgomot îngrozitor de fierărie, trenul descrise o curbă iar călătorii zăriră căscată gura prăpăstioasă a minei. Înlăturasem

îngrădirea de bârne feritoare, eliberând cu totul deschizătura minei. În principiu şi pentru a uşura încărcarea cărbunilor, şinele ajungeau foarte aproape de gura minei; ca să ajungem chiar la marginea ei am mai adăogat câteva şine care mai treceau o bucată şi deasupra prăpastiei.

Am zărit, la fereastra vagonului, cele două capete ale lui Caratal şi Gomez. Uimirea îi paralizase şi-i amuţise şi amândoi păreau incapabili să-şi părăsească locul, ca înlemniţi de groaza priveliştii ce se desfăşura înaintea lor.

Mă întrebasem cum, în plină viteză, va întâmpina trenul prăpastia spre care îl îndreptasem. Unul din colaboratorii mei socotea că va sări dincolo de gura minei şi, în adevăr, fu cât pe-aici să se întâmple astfel. Din fericire, se prăbuşi totuşi înăuntru, iar tampoanele locomotivei izbiră, cu un zgomot asurzitor, marginea opusă a gropii. Coşul zbură în aer. Tenderul, vagoanele şi furgonul se răsturnă zdrobindu-se de-a valma, astupând câteva clipe gura minei. Apoi ceva cedă în mijloc şi o masă informa de fiare, cărbuni, alămuri şi roţi se prăbuşi în mină. Curând după aceia cazanul locomotivei făcu explozie, căci se auzi o detunătură violentă, un nour des cu aburi şi fum fâlfâi deasupra adâncimilor negre şi recăzu pe noi, într-o pulbere fina de ploaie. În sfârşit norul se spulberă, un soare primăvăratec risipi umbrele şi mina Heartsease îşi recăpătă liniştea.

Planurile noastre, duse astfel la bun sfârşit, nu ne mai rămânea acum decât să ştergem orice urma a crimei. Între timp trupa noastră de lucrători scosese iar şinele, restabilind vechea stare de lucruri. La rândul nostru, a trebuit, de asemeni, să lucrăm pe capete spre a curăţi gura minei. Am aruncat în prăpastie coşul

locomotivei împreună cu celelalte rămăşiţe, cu scos şinele care se terminau la gura minei şi am pus la loc gardul de bârne care masca intrarea. În sfârşit, fără grabă bătătoare la ochi, dar fără întârziere, am părăsit cu toţii ţinutul, majoritatea îndreptându-ne la Paris. Complicele meu englez a plecat la Manchester şi Mc. Pherson la Southampton, de unde a emigrat în America. Se ştie din ziarele engleze dacă ne-am îndeplinit opera şi dacă am reuşit să păcălim pe cei mai dibaci copoi ai poliţiei.

Am spus că Gomez ne-a aruncat, pe geam, geanta lui: e de prisos să adaug că am pus-o într-un loc sigur şi că nu am predat-o decât în mâini bune. N-ar fi poate, lipsit de interes, să comunic acelora care m-au întrebuinţat, că am scos din el două sau trei hârtii care îmi puteau servi, la ocazie, ca „amintiri”. Nu doresc să le dau publicităţii, dar... fiecare pentru sine şi ce altă hotărâre mi-ar rămâne de luat dacă „prietenii” mei îmi refuză ajutorul pe care li-l cer? Vă rog să credeţi că Herbert de Lamac împotriva voastră e tot atât de temut ca atunci când e cu d-voastră. Pe de altă parte, fiţi siguri că n-o să se lase ghilotinat până ce nu vă va fi văzut înfundând ocna. În interesul d-voastră personal, dacă nu într-al meu, grăbeşte-te d-le de X... şi d-ta generale Y... şi d-ta baroane Z...! Veţi completa, înşivă, aceste puncte negre, dar vă făgăduiesc că la ediţia viitoare numele voastre vor fi scrise în întregime.

P. S. Recitindu-mă, am observat o omisiune. E cu privire la nefericitul de Mc. Pherson, care a comis prostia să scrie soţiei lui, spre a-i da o întâlnire la New-York. Oricine îşi poate închipui că, atunci când era vorba de interese ca ale noastre, nu aveam să ne lăsăm la discreţia unui individ de tagma acestuia.

Scriind nevestei lui şi-a călcat cuvântul; din clipa aceea nu ne mai puteam încrede în el; şi a trebuit să luăm măsuri ca să nu-şi mai revadă niciodată soţia. M-am gândit, adesea că ar fi drăguţ din parte-mi să scriu acestei persoane ca s-o asigur că nu mai există nici o piedica la remăritarea ei.”

SFÂRŞIT

Cuprins

SECRETUL DONNEI DOLORES....3
1....3
2....15
3....25
4....37
5....46
TRENUL DISPĂRUT....63
Cuprins....85

Cereţi ULTIMELE VOLUME APARUTE în colecţia „AVENTURA"

Publicaţiune periodică. — Apare la 15 ale fiecărei luni

APARE LA 15 ALE FIECAREI LUNI UN VOLUM

No. 30 : EXPERIENŢA D-RULUI WARD
No. 31 : SIDDARTA PRINŢ INDIAN
No. 32 : COMOARA IDOLULUI
No. 33 : ORAŞUL SCUFUNDAT
No. 34 : MUNTELE TRAGIC
No. 35 : IN IADUL VERDE
No. 36 : ZAPEZI INSANGERATE
No. 37 : REGINA ORAŞULUI MORT
No. 38 : REGELE ARGINTULUI DIN NEVADA
No. 39 : STAFIA EPAVEI
No. 40 : PINERI IN VESTUL SALBATIC
No. 41 : MISTERELE EGIPTULUI SUBTERAN
No. 42 : CONTESA VANINCA UN AMOR TRAGIC
No. 43 : URAGAN DE SANGE ŞI FOC
No. 44 : HALUCINANTA CARAVANA A AURULUI
No. 45 : AVENTURILE UNUI ELEV DE TORPILOR
No. 46 : SECRETUL DONNEI DOLORES.

ULTIMUL VOLUM:

Aventurile unui elev de torpilor

MISTER ŞI TEROARE ACŢIUNE ŞI CURAJ palpită în desfăşurarea acestor ciudate aventuri!

Preţul **9 Lei** + Timbrul Casei Scriitorilor 1 Leu = **10 Lei**

Tip. „Imprimeriile Independenţa", Buc.